

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 21. maijā¹

Lieta C-687/13

**Fliesen-Zentrum Deutschland GmbH
pret
Hauptzollamt Regensburg**

(Finanzgericht München (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Antidempinga maksājums — Padomes Īstenošanas regulas (ES) Nr. 917/2011 spēkā esamība — Keramikas flīžu imports no Ķīnas — Amerikas Savienoto Valstu izvēle par atbilstošu trešo valsti ar tirgus ekonomiku dempinga esamības noteikšanai — Normālās vērtības noteikšana — Tiesības uz aizstāvību — Pienākums norādīt pamatojumu — Atlase

1. 2011. gadā Eiropas Savienības Padome noteica antidempinga maksājumu to keramikas flīžu importam, kuru izcelsme ir Ķīnas Tautas Republikā (turpmāk tekstā – “Ķīna”).

2. Tā kā Ķīna nav tirgus ekonomikas valsts un tai nav ticamas normālas vērtības vietējā tirgū, Eiropas Savienības iestādes izmantoja salikto normālo vērtību tirgus ekonomikas trešā valstī, proti, Amerikas Savienotajās Valstīs (“ASV”), nosakot dempinga esamību un starpību. Šajā nolūkā tās izmantoja viena vienīga ASV ražotāja sniegtos datus, veicot korekcijas, lai pieļautu dažādas atšķirības, tomēr (uzņēmējdarbības konfidencialitātes iemeslu dēļ) nesniedzot pilnīgu informāciju par veiktajām korekcijām. Nosakot cenu samazinājuma līmeni, iestādes cenu aprēķinus pamatoja gan ar Ķīnas, gan ar Savienības ražotāju izlasēm, katrā no gadījumiem izmantojot dažādas atlasas metodes.

3. Vācu importētāja, kura iebilda pret šo metožu aspektiem, apstrīdēja maksājumu, kas iekasēts par tās importētajām flīzēm. *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, turpmāk tekstā – “iesniedzējtiesa”), kas izskata šo lietu, lūdz sniegt prejudiciālu nolēmumu par tās regulas spēkā esamību, ar kuru noteikts maksājums.

4. Pārējie jautājumi, kas attiecas uz citu tās pašas regulas apstrīdēšanu, ir uzdoti Tiesai lietā C-569/13 *Bricmate*, kurā šodien arī sniedzu savus secinājumus.

Pamatregula

5. Antidempinga maksājumu noteikšanu reglamentējošie noteikumi ir ietverti Regulā Nr. 1225/2009 (turpmāk tekstā – “pamatregula”)².

¹ — Oriģinālvaloda – angļu.

² — Padomes 2009. gada 30. novembra Regula (EK) Nr. 1225/2009 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (kodificēta versija) (OV 2009, L 343, 51. lpp., un labojums OV 2010, L 7, 22. lpp.).

6. Pamatregulas 1. panta 1. punktā ir paredzēts princips, ka antidempinga maksājumu var piemērot visām precēm par dempinga cenām, kuru brīva apgrozība Savienībā rada zaudējumus. 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka precī uzskata par dempinga precī, ja to eksportē uz Eiropas Savienību par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīgas preces cenu.

7. 2. pantā ir izklāstīti dempinga konstatēšanu reglamentējošie principi un noteikumi. Būtībā noteiktam ražojumam, kas eksportēts no trešās valsts, tiek noteikta normālā vērtība, pamatojoties uz cenām, kādas parastā tirdzniecības režīmā eksportētājvalstī ir maksājuši neatkarīgie klienti, un eksporta cena uz Savienību. Ja, tieši salīdzinot vidēji svērtās summas, redzams, ka normālā vērtība ir lielāka par eksporta cenu, tad summa, par kuru tā pārsniedz šo cenu, ir dempinga starpība.

8. Šai saistībā 2. panta 7. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Importējot preces no valstīm, kuras nav tirgus ekonomikas valstis [...], parasto vērtību nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešā valstī ar tirgus ekonomiku vai pamatojoties uz cenu, importējot preces no šīs trešās valsts uz citām valstīm, ietverot [Savienību], vai, ja tas nav iespējams, izmantojot jebkuru citu pieņemamu pamatojumu, ietverot cenu, kāda [Savienībā] ir faktiski samaksāta vai maksājama par līdzīgu precī un kuru nepieciešamības gadījumā attiecīgi koriģē, ietverot pieņemamu peļņas procentu.

Attiecīgu trešo valsti ar tirgus ekonomiku izvēlas saprātīgā veidā, jo īpaši ņemot vērā to visu drošo informāciju, kas ir pieejama izvēles izdarīšanas laikā. Tāpat ņem vērā arī termiņus; attiecīgā gadījumā izmanto trešo valsti ar tirgus ekonomiku, kurā veic tādu pašu izmeklēšanu.

Īsi pēc izmeklēšanas uzsākšanas tajā iesaistītās puses tiek informētas par izvēlēto trešo valsti ar tirgus ekonomiku, un tām atvēl 10 dienas piezīmju izteikšanai.”

9. 2. panta 10. punktā ir noteikts:

“Eksporta cenu un normālo vērtību salīdzina taisnīgi. Šo salīdzināšanu veic, izmantojot vienādus tirdzniecības līmeņus un izvēloties laika ziņā pēc iespējas tuvākus pārdošanas apjomus, kā arī pienācīgu uzmanību pievēršot citām atšķirībām, kas ietekmē cenu salīdzināmību. Ja normālā vērtība un eksporta cena nav salīdzināmas tādā formā, kādas tās ir noteiktas, katrā konkrētā gadījumā pēc būtības izdara korekcijas, ņemot vērā faktorus, par kuriem apgalvo (un kuri norāda), ka tie ietekmē cenas un cenu salīdzināmību. [...]”

10. 3. pantā (“Zaudējumu noteikšana”) konkrēti ir paredzēts:

“[...]”

2. Zaudējumu noteikšanā pamatojas uz tiešiem pierādījumiem un objektīvi pārbauda:

- a) gan importa par dempinga cenām apjomu un ietekmi uz līdzīgu preču cenām [Savienības] tirgū,
- b) gan šāda importa turpmāko ietekmi uz [Savienības] ražošanas nozari.

3. [...] Atkarībā no šā importa ietekmes uz cenām spriež, vai imports par dempinga cenām ir piedāvājis ievērojami zemāku cenu, salīdzinājumā ar līdzīgas preces cenu [Savienības] ražošanā, vai arī šāda importa rezultātā notiek ievērojama cenu pazemināšanās vai arī tiek ievērojami aizkavēta cenu celšanās, kas pretējā gadījumā būtu notikusi. [...]”

11. 6. panta 9. punktā noteikts: “[...] izmeklēšanu pabeidz viena gada laikā, ja iespējams. Katrā ziņā šādas izmeklēšanas vienmēr pabeidz 15 mēnešus pēc uzsākšanas [...]”.

12. 9. panta 4. punktā ir noteikts tostarp “mazākā maksājuma noteikums”:

“Ja fakti galīgi pierāda dempinga un tā radīto zaudējumu esamību un [Savienības] interesēs ir iejaukties [..], tad [..] nosaka galīgo antidempinga maksājumu. [..] Antidempinga maksājumu apmērs nepārsniedz konstatēto dempinga starpību, bet tam vajadzētu būt mazākam par dempinga starpību, ja ar to pietiek, lai novērstu zaudējumus [Savienības] ražošanas nozarei.”

13. 17. pants attiecas uz pārbaudi izlases veidā. Tajā jo īpaši paredzēts:

“1. Gadījumos, kad ir daudz sūdzību iesniedzēju, eksportētāju vai importētāju, preču vai darījumu veidu, izmeklēšanu var ierobežot ar pieņemamu pušu, produktu vai darījumu skaitu, ko nosaka, veicot statistiski derīgu atlasī, pamatojoties uz atlasīes laikā pieejamo informāciju, vai ar vislielāko pārstāvēto preču, pārdošanas vai eksporta apjomu, kādu ir iespējams pieņemt atvēlētajā laikā.

2. Komisija veic pušu, produktu vai darījumu veidu galīgo atlasī saskaņā ar šiem atlasīes noteikumiem, lai gan priekšroku dod paraugu atlasīei, konsultējoties un saņemot piekrišanu no attiecīgajām pusēm [..].

[..]

4. Ja ir pieņemts lēmums par atlasī un dažas vai visas no atlasītajām pusēm neizrāda vēlēšanos sadarboties, līdz ar to, iespējams, būtiski ietekmējot izmeklēšanas iznākumu, var izvēlēties jaunus paraugus. Tomēr, ja nevēlēšanās sadarboties ir vērojama būtiskos apmēros vai arī trūkst laika, lai izvēlētos jaunu paraugu, piemēro attiecīgos 18. panta noteikumus.”

14. 18. pants attiecas uz nevēlēšanos sadarboties. Tajā tostarp ir paredzēts:

“1. Gadījumā, ja kāda no ieinteresētajām pusēm atsakās darīt pieejamu vai kā citādi nesniedz nepieciešamo informāciju šajā regulā paredzētajā termiņā vai arī ievērojami kavē izmeklēšanu, pamatojoties uz pieejamajiem faktiem, var izdarīt pagaidu vai galīgos konstatējumus, pozitīvus vai negatīvus. [..]

[..]

5. Ja konstatējumi, ietverot tos, kas attiecas uz normālo vērtību, pamatojas uz 1. punkta noteikumiem, ietverot sūdzībā iekļauto informāciju, tos pārbauda, ja iespējams un, ņemot vērā izmeklēšanas termiņus, salīdzinot ar citu pieejamo neatkarīgo avotu sniegto informāciju, piemēram, ar publicētajām cenu lapām, oficiālo importa statistiku un muitas ieņēmumiem, vai informāciju, ko izmeklēšanas laikā iegūst no pārējām ieinteresētajām pusēm.

Attiecīgā gadījumā šāda informācija var iekļaut atbilstīgus datus par pasaules tirgu vai citiem reprezentatīviem tirgiem.”

15. Visbeidzot, pamatregulas 19. pantā tostarp ir noteikts:

“1. Ar informāciju, kas pēc sava rakstura ir konfidenciāla (piemēram, tā nodrošinātu ievērojamas priekšrocības konkurentam vai ļoti negatīvi ietekmētu personu, kura šādu informāciju ir sniegusi vai no kuras šāda informācija ir iegūta) vai kuru izmeklēšanai pakļautās puses sniedz konfidenciāli, iestādes apietas kā ar konfidenciālu, ja tam ir pamatots iemesls.

[..]

4. Šis pants neliedz [Savienības] iestādēm darīt zināmu vispārīgu informāciju un jo īpaši iemeslus, kas pamato lēmumus, kuri ir pieņemti, ievērojot šo regulu, ne arī darīt zināmus pierādījumus, ko izmanto [Savienības] institūcijas, ciktāl tas nepieciešams, lai izskaidrotu šos iemeslus tiesā. Darot zināmu šādu informāciju, jāņem vērā attiecīgo pušu likumīgās intereses, un šo pušu darījumu noslēpumi nebūtu jāatklāj.

[..]”

Antidempinga procedūra un maksājums

16. Pamatlietā izskatāmais antidempinga maksājums pirmoreiz tika paredzēts Regulā Nr. 258/2011 (turpmāk tekstā – “pagaidu regula”)³ un pēc tam apstiprināts Regulā Nr. 917/2011 (turpmāk tekstā – “galīgā regula” vai “apstrīdētā regula”)⁴.

17. Pēc Eiropas Keramikas flīžu ražotāju federācijas (“CET”) sūdzības Komisija 2010. gada 19. jūnijā paziņoja par antidempinga procedūras uzsākšanu saistībā ar Ķīnas izcelsmes keramikas flīžu importu⁵.

18. 2011. gada 16. martā Komisija pieņēma pagaidu regulu, kuras 1. panta 1. punktā tika noteikts pagaidu antidempinga maksājums “šādu ražojumu importam: glazētas un neglazētas keramikas plātnes bruģēšanai un ceļa noklāšanai; kamīna vai sienas flīzes; glazēti un neglazēti keramikas mozaikas klucīši un tamlīdzīgi izstrādājumi uz pamatnes vai bez tās, ko patlaban klasificē ar KN kodiem 6907 10 00, 6907 90 20, 6907 90 80, 6908 10 00, 6908 90 11, 6908 90 20, 6908 90 31, 6908 90 51, 6908 90 91, 6908 90 93 un 6908 90 99 un kā izcelsme ir [Ķīna]”. Saskaņā ar 1. panta 2. punktu piemērojamā maksājuma likme šādiem ražojumiem, kas izgatavoti noteiktos sarakstā minētos uzņēmumos, bija robežās no 26,2 % līdz 36,6 %, bet 73,0 % likme tika piemērota citu uzņēmumu ražojumiem.

19. Tā kā Ķīna nav tirgus ekonomikas valsts, tad saskaņā ar pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu Komisija šajā regulā izmantoja salikto normālo vērtību, pamatojoties uz datiem, ko sniedzis ražotājs analogā trešā valstī ar tirgus ekonomiku, proti, ASV. Lai izvērtētu cenu samazinājumu, tā saskaņā ar pamatregulas 17. panta 1. punktu izmantoja arī Ķīnas un Savienības ražotāju atlases datus, bet paraugi atlasīti, izmantojot divas dažādas metodes.

20. 2011. gada 12. septembrī Padome pieņēma galīgo regulu, kuras 1. panta 1. punktā piemērots galīgais antidempinga maksājums par tādu pašu ražojumu importu kā pagaidu regulā. Saskaņā ar 1. panta 2. punktu galīgā maksājuma likme sarakstā minēto uzņēmumu izgatavotajiem ražojumiem bija robežās no 26,3 % līdz 36,5 %, bet likme 69,7 % tika piemērota visu pārējo uzņēmumu ražojumiem.

21. Minētās regulas preambulā Padome noraidīja dažāda veida kritiku par ASV kā analogās trešās valsts izvēli, viena piegādātāja šajā valstī sniegtās informācijas izmantošanu un tajā veiktajām korekcijām, kā arī atšķirībām atlases metodēs.

22. Izklāstīšu šo abu regulu sīki izstrādātu pamatojumu saistībā ar katru prejudiciālā jautājuma aspektu, uz kuru tas attiecas.

3 — Komisijas 2011. gada 16. marta Regula (ES) Nr. 258/2011, ar ko nosaka pagaidu antidempinga maksājumu Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes keramikas flīžu importam (OV 2011, L 70, 5. lpp.).

4 — Padomes 2011. gada 12. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 917/2011, ar ko nosaka galīgu antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, kurš noteikts Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes keramikas flīžu importam (OV 2011, L 238, 1. lpp.).

5 — OV 2010, C 160, 20. lpp. (“paziņojums par uzsākšanu”).

Fakti, process un prejudiciālais jautājums

23. 2011. gada jūlijā *Fliesen-Zentrum Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – “*Fliesen-Zentrum*”) importēja Ķīnā izgatavotas neglazētas keramikas plātnes, kas atbilst Kombinētās nomenklatūras (KN) 6907 9020 kodam, un tās deklarēja *Hauptzollamt Regensburg* (Rēgenburgas Galvenā muitas pārvalde, turpmāk tekstā – “*HZA*”). 2011. gada 2. augustā *HZA* izdeva paziņojumu, kurā novērtēja maksājamo muitas nodokli un importa precēm piemērojamo PVN, kā arī pieprasīja *Fliesen-Zentrum* sniegt garantiju par pagaidu antidempinga maksājumu 32,3% apmērā, kas atbilst EUR 9 479,09, kuru *Fliesen-Zentrum* samaksāja.

24. 2011. gada 5. augustā *Fliesen-Zentrum* iesniedza iebildumu pret šo paziņojumu, kuru 2011. gada 19. oktobrī *HZA* noraidīja.

25. 2011. gada 4. novembrī *HZA* galīgi novērtēja antidempinga maksājumu EUR 9 479,09 apmērā, kurā pilnā apmērā ieskaitīja jau samaksāto garantiju. Par šo novērtējumu *Fliesen-Zentrum* iesniedza vēl vienu sūdzību, kuru *HZA* noraidīja 2012. gada 3. februārī.

26. *Fliesen-Zentrum* iesniedzējtiesā cēla prasību par šo novērtējumu, apstrīdot galīgās regulas spēkā esamību.

27. Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka ticami bija četri *Fliesen-Zentrum* šai saistībā izvirzītie pamati:

- pirmkārt, ka ASV izvēle par analogo trešo valsti bija prettiesiska, jo bija pieejamas citas, Ķīnai vairāk līdzīgas trešās valstis ar tirgus ekonomiku, bet tās tika ignorētas;
- otrkārt, ka bija prettiesiska normālās vērtības noteikšana, pamatojoties uz viena ASV ražotāja sniegtajiem skaitļiem;
- treškārt, ka, nosakot normālo vērtību, atsevišķi dati nebija pieejami un noteiktas korekcijas netika izskaidrotas, tādējādi pārkāpjot ieinteresēto personu tiesības uz aizstāvību un pienākumu norādīt pamatojumu;
- ceturtkārt, ka veids, kādā tika atlasīti Ķīnas un Savienības ražotāju un Savienības importētāju paraugi, sagrozīja rezultātus un tādēļ bija prettiesisks.

28. Pēc šo pamatu analīzes iesniedzējtiesa uzskatīja par nepieciešamu lūgt prejudiciālu nolēmumu par jautājumu: “Vai [galīgā regula] ir spēkā esoša?”

Ievada piezīmes

29. Iesniedzējtiesas iesniegtais jautājums ir vienkāršs un vispārīgs. Tajā netiek identificēts nekāds konkrēts pamats iespējamai spēkā neesamībai, par ko iesniedzējtiesa lūdz sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tomēr šīs tiesas intereses ir skaidri iezīmētas ar četriem lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītajiem pamatiem.

30. *Fliesen-Zentrum*, Padome un Komisija, kas visas ir iesniegušas rakstveida apsvērumus un visas ir izteikušas mutvārdu apsvērumus tiesas sēdē 2014. gada 3. decembrī, apskatīja šos četrus pamatus atsevišķi. Es darīšu tāpat.

31. Tomēr *Fliesen-Zentrum* ir norādījusi vēl divus pamatus, ar kādiem apstrīdētā regula varētu tikt uzskatīta par spēkā neesošu, no kuriem neviens nav minēts iesniedzējtiesas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu. Turklāt Komisija ir paredzējusi un centusies atspēkot dažus *Fliesen-Zentrum* argumentus, kas aizgūti no iesniedzējtiesas lietas materiāliem.

32. Turklāt, lai gan katru no iesniedzējtiesas nolēmumā norādītajiem četriem pamatiem par spēkā neesamību var izskatīt patstāvīgi, pirmie trīs no tiem attiecas uz veidu, kādā tika noteikta saliktā normālā vērtība, un visos uzdoti jautājumi par pamatojuma pietiekamību pagaidu un galīgajā regulā. Man šķiet, ka ar šīm kopīgajām iezīmēm tiek uzdoti vispārēji jautājumi gan par pārbaudes Tiesā apjomu, gan standartu.

Jautājumi, kas netika uzdoti iesniedzējtiesas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu

33. Neuzskatu, ka Tiesai ir jāpārbauda papildu jautājumi, ko šajā tiesvedībā aplūko *Fliesen-Zentrum* un Komisija.

34. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā paredzētās procedūras pamatā ir skaidrs funkciju sadalījums starp valsts tiesām un Tiesu. Tikai valsts tiesa, kurā tiek izspriesta lieta un kurai jāuzņemas atbildība par sekojošo tiesas nolēmumu, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus, var noteikt, cik atbilstoši ir tie jautājumi, kurus tā uzdod Tiesai. Turklāt LESD 267. pantā pusēm tiesvedībā valsts tiesā netiek paredzēti tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tādēļ Tiesu nevar piespiest izvērtēt Savienības tiesību spēkā esamību, pamatojoties tikai uz to, ka šo jautājumu tai uzdevusi viena no pusēm savos rakstveida apsvērumos. Līdz ar to nav jāizvērtē tā spēkā neesamības pamati, uz kuriem iesniedzējtiesa nav atsaukusies⁶.

Pārbaudes Tiesā apjoms

35. Kā tika norādīts gan iesniedzējtiesas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan Tiesai iesniegtajos apsvērumos, vienmēr ir ticis atzīts, ka analogās valsts izvēle ietilpst Savienības iestāžu rīcības brīvībā, analizējot sarežģītas ekonomiskās situācijas, lai arī šīs rīcības brīvības īstenošana nav atbrīvota no pārbaudes tiesā un (saskaņā ar pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu) izvēle ir jāizdara saprātīgi⁷. Saskaņā ar šo judikatūru analogās valsts izvēles pārbaudes Tiesā apjoms tādēļ ir salīdzinoši ierobežots.

36. Šajā lietā tiek apšaubīta ne tikai ASV kā Ķīnai analogas valsts izvēle, bet arī paļaušanās uz viena ražotāja ASV datiem. Par pēdējo minēto Tiesa ir atzinusi, ka vajadzības gadījumā salikto normālo vērtību var noteikt, pamatojoties uz skaitļiem, kas iegūti no viena ražotāja⁸.

37. Lai gan šie divi aspekti ir atsevišķi, varētu šķist pārsteidzoši, ka visu keramikas flīžu ražotāju ražojumu salikto normālo vērtību visā Ķīnā ir jāizveido no viena ASV ražotāja sniegtajiem datiem, lai gan šajā valstī ir ievērojami lielāki ienākumi uz vienu iedzīvotāju nekā Ķīnā⁹, bet tiek ražots mazāk nekā 1/30 no tāda paša flīžu daudzuma¹⁰.

38. Pastāvot šādai *prima facie* anomālijai, uzskatu, ka Tiesai nevajadzētu ierobežot pārbaudes apjomu vairāk, nekā nepieciešams saskaņā ar tās iepriekšējo judikatūru. Jo īpaši, tai būtu rūpīgi jāpārbauda, vai iestādes nav ņēmušas vērā būtiskos faktoros, lai noteiktu izvēlētās valsts atbilstošo raksturu un to, vai dokumentos iekļautā informācija šajā lietā tika ņemta vērā ar visu nepieciešamo rūpību¹¹.

39. Tomēr ir jāatceras arī precīzais iestāžu pienākuma norādīt pamatojumu apjoms konkrētajā kontekstā.

6 — Spriedums *Simon, Evers & Co* (C-21/13, EU:C:2014:2154, 26.–28. punkts un tajos minētā judikatūra).

7 — Skat., piemēram, spriedumus *Nölle* (C-16/90, EU:C:1991:402, 11. un 12. punkts), *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, 10. un 11. punkts) un *GLS* (C-338/10, EU:C:2012:158, 22. punkts).

8 — Skat. spriedumu *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, 15. punkts).

9 — Skat. šo secinājumu 63. punktu un 26. zemsvītras piezīmi.

10 — Skat. pagaidu regulas preambulas 51. apsvērumu, šo secinājumu 48. punktu un tā zemsvītras piezīmi.

11 — Skat. spriedumus *Nölle* (C-16/90, EU:C:1991:402, 13. punkts) un *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, 12. punkts).

Pienākuma norādīt pamatojumu pārbaudes Tiesā standarts

40. Tiesa ir pastāvīgi norādījusi, ka antidempinga regulām ir divējāds raksturs – kā leģislatīva rakstura aktiem un aktiem, kas var tieši un individuāli skart konkrētus tirgotājus¹².

41. Spriedumā *Petrotub*¹³, kurā antidempinga regulu apstrīdēja tās tieši un individuāli skartās personas, Tiesa norādīja: “pamatojumā [...] skaidri un nepārprotami jāatklāj motivācija [...] tādā veidā, lai ļautu attiecīgajām personām noskaidrot tiesību akta pamatojumu un dotu iespēju kompetentajai [Savienības] tiesai īstenot pārbaudes veikšanas pilnvaras. Ievērojamās prasības [...] ir atkarīgas no katras atsevišķas lietas apstākļiem, jo īpaši no izskatāmā tiesību akta satura, norādītā pamatojuma rakstura un interesēm paskaidrojumu saņemšanā, kas var būt šī tiesību akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar tieši un individuāli [...]”.

42. Tomēr Tiesa ir arī konsekventi nospriedusi, ka pienākuma norādīt pamatojumu apjoms ir atkarīgs no attiecīgā tiesību akta rakstura un ka gadījumā, ja tiesību akti ir paredzēti kā vispārpiemērojami, tad preambulā var norādīt tikai vispārējo situāciju, kuras dēļ tas tika pieņemts, no vienas puses, un vispārējiem mērķiem, ko ar to ir paredzēts sasniegt, no otras puses¹⁴.

43. Šajā gadījumā apstrīdētā regula principā ir vispārpiemērojams reglamentējošs akts. Tomēr tā tieši un individuāli skar eksportētājus, kuru ražojumi tiek ietekmēti, un jebkurus saistītos importētājus, kuriem ir tiesības celt prasību, lai to tieši apstrīdētu Vispārējā tiesā¹⁵. To varētu apstrīdēt arī citi, kurus tas varētu tieši skart, ja nav īstenošanas pasākumu¹⁶. Tomēr tā individuāli neskar *Fliesen-Zentrum* (kas – kā neatkarīga importētāja, kura nav iesaistīta antidempinga izmeklēšanā – neietilpst nevienā no šīm kategorijām) un nav saistīta ar īstenošanas pasākumiem (antidempinga maksājumu piemērošana importam), kas ir *Fliesen-Zentrum* pārsūdzības priekšmets valsts tiesā. Ja *Fliesen-Zentrum* mēģinātu celt prasību Vispārējā tiesā, to tādēļ būtu bijis jānoraida kā nepieņemamu¹⁷.

44. Šai sakarā neuzskatu par būtisku tiesas sēdē izteikto *Fliesen-Zentrum* apgalvojumu, ka *Fliesen-Zentrum* ir daļa no uzņēmumu grupas, kas pieder vienas saimes locekļiem, no kuriem viens (*Cera-Net*, kas reģistrēts Luksemburgā) piedalījās antidempinga tiesvedībā. Šāds apstāklis (pieņemot, ka tas ir pierādīts) nevar piešķirt *Fliesen-Zentrum* statusu, kas nepieciešams apstrīdētās regulas pārsūdzēšanai tieši Vispārējā tiesā kā personai, ko tā individuāli skar. Patiešām, *Fliesen-Zentrum* nav mēģinājusi celt šādu prasību.

45. Tādējādi rodas jautājums, vai, ja persona, kurai ir tiesības celt prasību, Vispārējā tiesā tieši apstrīd regulu, ar ko noteikts antidempinga maksājums, stingrākam pienākumam norādīt detalizētāku pamatojumu atbilst augstāks pārbaudes standarts, bet šim pašam pamatojuma pārbaudes standartam jābūt zemākam, ja Tiesa izskata lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu valsts tiesvedībā, ko ierosinājusi persona, kuru šis pats tiesību akts skar, bet ne tieši vai individuāli.

12 — Skat., piemēram, spriedumu Komisija/ECB (C-11/00, EU:C:2003:395, 75. punkts un tajā minētā judikatūra). Īstenošanas regulu, kuras piemērs ir galīgā regula, tagad būtu jāuzskata par “reglamentējošu aktu” LESD 263. panta ceturtais daļas nozīmē (skat. spriedumu *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50.–60. punkts, un rīkojumu *Bricmate/Padome*, T-596/11, EU:T:2014:53, 65. un 66. punkts).

13 — Spriedums *Petrotub* un *Republica* (C-76/00 P, EU:C:2003:4, 81. punkts).

14 — Skat., piemēram, spriedumu *Beus* (5/67, EU:C:1968:13) par kompensācijas maksājumu par importu un spriedumu Spānija/Padome (C-284/94, EU:C:1998:548, 28. punkts) par importa kvotām.

15 — Piemēram, *Guangdong Kito Ceramics u.c./Padome* (T-633/11, EU:T:2014:271).

16 — Skat. arī spriedumu *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, 30.–32. punkts un tajos minētā judikatūra).

17 — Skat. rīkojumu *Bricmate/Padome* (T-596/11, EU:T:2014:53, 61.–75. punkts).

46. Uzskatu, ka šīs divas situācijas ir atšķirīgas un pēdējā no minētajiem gadījumiem Tiesai nevajadzētu uzskatīt tiesību aktu par lēmumu, bet drīzāk par vispārpiemērojamu reglamentējošu aktu. Vispārējās tiesas piemērojamais augstākais pārbaudes standarts, ja pieļaujama tieša apstrīdēšana, varētu izraisīt atcelšanu tikai attiecībā uz prasītāju tās tiesvedībā esošajā lietā¹⁸. Turpretim atzišanai par spēkā neesošu Tiesā prejudiciāla nolēmuma lietā būtu *erga omnes* ietekme, un iestāžu pienākuma norādīt pamatojumu pārbaudes pamatā būtu jābūt šim pieņēmumam.

47. Tādēļ tagad pēc kārtas pārbaudīšu katru no četriem iespējamiem spēkā neesamības pamatiem, kas norādīti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ņemot vērā manus iepriekš izklāstītos apsvērumus.

ASV kā analogās trešās valsts izvēle

Antidempinga regulas

Pagaidu regula

48. Preambulas 46.–52. apsvērumā ir izskaidrota ASV izvēle pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunkta vajadzībām:

“(46) Komisija paziņojumā par procedūras sākšanu pauda nodomu normālās vērtības noteikšanai attiecībā uz ĶTR par piemērotu analogo valsti izmantot ASV un aicināja ieinteresētās personas šajā jautājumā izteikt piezīmes.

(47) Tika saņemta virkne piezīmju un alternatīvai ierosinātas vairākas citas valstis – Brazīlija, Turcija, Nigērija, Taizeme un Indonēzija.

(48) Tādēļ Komisija nolēma aicināt uz sadarbību zināmos ražotājus šajās valstīs, arī ASV. Tomēr uz anketas jautājumiem atbildēja tikai divi attiecīgā ražojuma ražotāji ASV. Nepilnīgu atbildi uz anketas jautājumiem iesniedza arī kāds Taizemes ražotājs, bet tā ražojumu klāsts jebkurā gadījumā nebija pilnīgi salīdzināms ar ĶTR ražotāju, kuri sadarbojās, ražojumu klāstu.

(49) Izmeklēšanā atklājās, ka ASV ir attiecīgā ražojuma konkurences tirgus. ASV iekšzemes tirgū aktīvi darbojas vairāki ražotāji un importa apjomi ir lieli. Tāpat izmeklēšanā atklājās, ka ĶTR un ASV izcelsmes keramikas flīzēm principā ir vienas un tās pašas fiziskās īpašības un izmantojums un ka to ražošanas procesi ir līdzīgi.

(50) Tika apgalvots – tā kā ASV tirgū noteicošais ir imports, ASV ražotās keramikas flīzes un ĶTR ražotās keramikas flīzes aptver dažādus tirgus segmentus. Tāpēc iekšzemē ražotie ražojuma veidi, kas tiktu izmantoti normālās vērtības noteikšanai, nav salīdzināmi ar tiem ražojuma veidiem, kurus ĶTR eksportē uz Savienību. Tomēr izmeklēšanā atklājās, ka ASV ražo visdažādākos ražojuma veidus, kas ir salīdzināmi ar tiem, kurus ražo un eksportē no ĶTR, kā minēts iepriekš 49. apsvērumā.

(51) Tāpat tika apgalvots, ka ASV ir salīdzinoši mazs spēlētājs keramikas flīžu pasaules tirgū. Tomēr šajā valstī 2009. gadā tika saražoti 600 miljoni m² [¹⁹], kas uzskatāms par ievērojamu daudzumu. Salīdzinājumam – ĶTR, kas ir liela flīžu ražotāja pasaules mērogā, tajā pašā laikā posmā tika saražoti 2 miljardi m².

18 — Skat., piemēram, spriedumu *Nachi Europe* (C-239/99, EU:C:2001:101, 21.–27. punkts).

19 — Vēlāk izlabots uz 60 miljoniem m² – skat. 58. apsvērumu galīgās regulas preambulā, kas citēts šā sprieduma 49. punktā.

(52) Kāda ieinteresēta persona apgalvoja, ka ASV ir stingri kvalitātes standarti un ka tā faktiski rada ar tarifiem nesaistītus šķēršļus ĶTR importam. Tomēr izmeklēšanā atklājās, ka ĶTR importa apjoms uz ASV ir liels, kā jau minēts iepriekš, un tas veido lielāko daļu ASV iekšzemes patēriņa. Tādēļ apsvēruma par to, ka ar tarifiem nesaistīti šķēršļi ASV ietekmē importu un tādējādi arī konkurenci, tika noraidīts.”

Galīgā regula

49. Tas pats jautājums tika izskatīts preambulas 55.–72. apsvērumā:

“(55) Divi importētāji iesniedza piezīmes pret [ASV] kā analogās valsts izvēli, apgalvojot, ka ASV ir neatbilstoša kā analogā valsts tās nenozīmīgā vietējās produkcijas apjoma dēļ un tāpēc, ka tā nav konkurētspējīga pasaules tirgū. Tie arī apgalvoja, ka ASV tika izvēlētas nepamatoti, norādot, ka alternatīvu analogu valstu trūkumu ir izraisījis nepamatots Savienības ražotāju apvienības spiediens uz ražotājiem no citām iespējamām analogām valstīm, lai novērstu to iespējamo sadarbību. Divi importētāji apgalvoja, ka Komisija neņēma vērā informāciju no vairākām valstīm, kam bija iespēja sadarboties, un ka netika ņemti vērā publiski pieejamie dati no valsts vai starptautiskām ražotāju apvienībām trešās valstīs.

(56) Attiecībā uz pēdējo norādīto argumentu jāatgādina, ka, lai varētu veikt dempinga līmeņa izmeklēšanu, ir vajadzīga ar konkrētiem uzņēmumiem saistīta informācija. Tāpēc šis arguments tika noraidīts.

(57) Attiecībā uz apgalvojumiem par Savienības ražotāju apvienības nepamatotu spiedienu, lai novērstu sadarbību, jānorāda, ka netika iesniegti to apliecinājoši pierādījumi. Tāpēc šīs piezīmes nebija ņemamas vērā.

(58) Minētie importētāji arī apgalvoja, ka ASV ik gadu saražotās keramikas flīžu produkcijas apjoms ir apmēram 60 miljoni m² gadā, nevis 600 miljoni m², kā norādīts pagaidu regulas 51. apsvērumā. Minētais apgalvojums tika pārbaudīts un atzīts par patiesu.

(59) Attiecībā uz ASV kā analogās valsts piemērotību, ņemot vērā ievērojami mazāku produkcijas līmeni, jāuzsver, ka ASV tirgus ir ļoti konkurētspējīgs – tajā darbojas vairāki vietējie ražošanas uzņēmumi, un importa apjomi ir ievērojami. Turklāt, kā minēts pagaidu regulas 52. apsvērumā, nav pierādījumu par ārpusstarifa šķēršļiem, kas būtiski kavētu konkurenci tirgū. Šajos apstākļos, kaut arī produkcijas apjoms ir mazāks, nemainās vispārējais secinājums, ka ASV ir atbilstoša analogā valsts.

(60) Divi importētāji apgalvoja, ka ASV ražoto flīžu vienības pārdošanas cenas ASV vietējā tirgū ir daudz augstākas nekā Savienības tirgū un, salīdzinot ar eksporta cenām, liek secināt par dempinga prakses esamību. Šis arguments tika atzīts par nebūtisku šīs procedūras mērķim, jo jebkurus šādus apgalvojumus – pieņemot, ka pastāv *prima facie* pierādījumi tiem par labu, – var rūpīgi pārbaudīt tikai atsevišķā antidempinga procedūrā, kas attiecas uz ASV. Tāpēc to neņēma vērā.

[..]

(63) Minētie importētāji arī apgalvoja, ka ASV eksporta apjoms ir ierobežots. Šis arguments tika uzskatīts par nebūtisku analogās valsts izvēlē, jo analogās valsts datus izmanto normālās vērtības, nevis eksporta cenu noteikšanai. Tāpēc to noraidīja.

[..]

- (67) Pēc galīgās informācijas paziņošanas kāda importētāju apvienība iesniedza vairākas pretenzijas. Pirmkārt, tā apgalvoja, ka, ņemot vērā zemos ASV ražotāju tirdzniecības apjomus savā vietējā tirgū salīdzinājumā ar Ķīnas eksportu uz Savienību, ir neatbilstoši izvēlēties ASV par analogās valsts tirgu. Šajā ziņā iespējamo analogo valstu izvērtēšanā viens no elementiem, ko pārbauda, cita starpā ir konkurences līmenis minētajās valstīs. Tas, ka tirdzniecības apjoms vietējā ražošanas nozarē un imports no valsts, attiecībā uz kuru veic izmeklēšanu, ir līdzīgā līmenī, nav priekšnosacījums, lai valsti uzskatītu par atbilstošu analogo valsti. Attiecībā uz šiem apgalvojumiem jānorāda, ka šajā izmeklēšanā, kā noteikts 59. apsvērumā, ASV tirgus tika atzīts par pietiekami konkurētspējīgu, lai to izvēlētos kā atbilstošu. Šādos apstākļos šis apgalvojums tiek noraidīts.
- (68) Importētāju apvienība arī apgalvoja, ka tā neuzskata faktu, ka importa apjoms uz ASV tirgu ir ievērojams, par būtisku ASV kā analogās valsts izvēlē. Attiecībā uz šo apgalvojumu jānorāda, ka importa apjoms patiešām ir viens no svarīgajiem faktoriem, vērtējot atbilstošas analogās valsts izvēli. Vietējā ražošana apvienojumā ar lielu importa apjomu veicina tirgus konkurētspēju, kā minēts 59. apsvērumā. Šādos apstākļos šis apgalvojums tiek noraidīts.
- [..]
- (70) Apvienība arī apgalvoja, ka, tā kā vietējā ražojuma keramikas flīžu vidējās cenas ASV vietējā tirgū ir vairākas reizes lielākas nekā Savienībā no Ķīnas importēto ražojumu cenas, ASV ražojums nav uzskatāms par “līdzīgu ražojumu” no Ķīnas importētajam ražojumam. Šajā ziņā tas, ka šīs abas cenas atšķiras, nav iemesls, lai uzskatītu, ka ASV ražojums nav līdzīgs attiecīgajam ražojumam. Kā noteikts pagaidu regulas 32. apsvērumā, tika secināts, ka attiecīgajam ražojumam un cita starpā ražojumam, ko ražo un pārdod ASV vietējā tirgū, ir vienas un tās pašas fiziskās un tehniskās īpašības un tos izmanto vienam un tam pašam pamatmērķim. Šādos apstākļos tos uzskata par līdzīgiem pamatregulas 1. panta 4. punkta nozīmē. Tāpēc apvienības apgalvojums tiek noraidīts.
- (71) Visbeidzot, apvienība interesējās, kāpēc apstākļos, kad trešās valstis, izņemot ASV, nesadarbojās, par atbilstošu analogo valsti netika uzskatīta Savienība. Šajā ziņā, ņemot vērā, ka ASV tika atzītas par atbilstošu analogo valsti, kā minēts 59. apsvērumā, nebija vajadzības izvērtēt citus iespējamus atbilstošos tirgus. Tāpēc apvienības apgalvojums tiek noraidīts.
- (72) Tā kā citu piezīmju nebija, tiek apstiprināts, ka ASV kā analogās valsts izvēle bija atbilstoša un pamatota saskaņā ar pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu, un ar šo apstiprina pagaidu regulas 45.–54. apsvērumu.”

Jautājumi un apsvērumi

50. *Iesniedzējtiesa* atzīmē trīs faktoru grupas, ar kuriem, pēc tās viedokļa, varētu nonākt pie secinājuma par ASV izvēles nepamatotību: ASV un Ķīnas flīžu tirgi būtiski atšķiras, ASV ražotāji ļoti maz eksportē un apgādā tikai nelielu augšupējā iekšzemes tirgus sektoru, bet lejupējā tirgū trīs ceturtdaļas būtībā apgādā imports; nav skaidrs, vai Komisija vispusīgi izpētīja citas potenciālās analogās valstis (jo īpaši Brazīliju, Turciju, Nigēriju, Taizemi un Indonēziju); un nav nekādu pazīmju, ka tā ņēma vērā citu publiski pieejamo statistisko informāciju, pēc kuras tā vadītos savā izvēlē.

51. *Fliesen-Zentrum* lielā mērā izsaka tos pašus apsvērumus, kā arī sīki un plaši citē ģenerālvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumu lietā *GLS* 79., 97. un 103.–119. punktu²⁰. Tā secina, ka Komisija bija sniegusi pietiekamu pamatojumu un tās rīcībā bija pietiekami daudz informācijas, lai būtu skaidrs, ka ASV nav atbilstīga analogā valsts Komisijas izmeklēšanas vajadzībām, tomēr tā nepielika pietiekamas pūles, lai noteiktu alternatīvu valsti. *Fliesen-Zentrum* uzskata, ka šādi ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā un nav ievērotas augstāka juridiskā spēka tiesību normas, proti, Pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunkts un 18. panta 5. punkts.

52. *Fliesen-Zentrum* tiesas sēdē uzsvēra, ka dempings nav jāpielīdzina sociālajam dempingam. Saprotu, ka ar to tā vēlas teikt, ka antidempinga tiesību aktu izpratnē nevarētu uzskatīt, ka ar ražojumu ir realizēts dempings, ja tā cena ir zema vienkārši tāpēc, ka darbaspēka izmaksas ir zemas, un ka ASV ražojumu pārdošanas cenas ASV nepārprotami lielā mērā veidojas, pamatojoties uz darbaspēka izmaksām ASV, kas ir augstākas nekā Ķīnā.

53. *Padome* uzskata, ka pagaidu regulas un galīgās regulas preambulā ir sniegta pietiekama informācija, lai kļiedētu iesniedzējtiesas šaubas.

54. Tā uzsver, ka saliktās normālās vērtības pamatā ir jābūt pārbaudāmiem un pārbaudītiem, no atsevišķiem ražotājiem iegūtiem skaitļiem, nevis publiski pieejamai makroekonomikas statistikai. Pagaidu regulas preambulā ir skaidri norādīts, ka Komisija centās iegūt šādus skaitļus no ražotājiem visās minētajās valstīs, bet saņēma atbildes tikai no viena Taizemes un diviem ASV ražotājiem, un tikai viena ASV ražotāja skaitļi bija izmantojami. Komisijas rīcībā nav nekādu līdzekļu, lai noskaidrotu informāciju no tiem ražotājiem trešās valstīs, uz ko neattiecas izmeklēšana un kuri nevēlas sadarboties. Tā darīja visu, kas bija tās spēkos, lai konstatētu faktus un izvērtētu tos ar visu nepieciešamo rūpību atbilstoši spriedumam *GLS*²¹.

55. Katrā ziņā dažas no piedāvātajām valstīm (piemēram, Turcija un Apvienotie Arābu Emirāti) nebūtu atbilstošas dažādu iemeslu dēļ, tādu kā skaitļu pieejamība vai tirgu salīdzināmība. Savukārt ASV tirgu varēja salīdzināt tirgus, ražošanas un importa izteiksmē. Ražošanas apjoms pārsniedza pieņemamo robežvērtību 5 % eksportam no Ķīnas uz Savienību. Turklāt attiecīgo ražojumu veidi bija cieši salīdzināmi, ko apstiprina produkta kontroles numurs (“PKN”).

56. *Komisija* sāk ar to, ka no attiecīgās judikatūras iegūst trīs pamatprincipus²². Pirmkārt, Savienības iestādēm pēc savas iniciatīvas ir jāapsver, kurās trešajās valstīs ar tirgus ekonomiku konstatējamas atbilstīgas iezīmes, un Komisijai ir jāpieliek pietiekamas pūles, lai šajās valstīs atrastu ražotājus, kuri vēlas sadarboties. Otrkārt, pēc šādu ražotāju atrašanas iestādēm pieņemamā veidā jāizvēlas attiecīgā valsts, ņemot vērā visu tai laikā pieejamo ticamo informāciju. Šāda izvēle tiek veikta iestāžu plašās rīcības brīvības ietvaros sarežģīta ekonomiskā novērtējuma veikšanā, kas ir pakļauta tikai ierobežotai pārbaudei tiesā; jo īpaši, analogajā valstī nav jākonstatē visos aspektos identiski apstākļi, lai gan ir jāņem vērā ražošanas metožu salīdzināmība un izejvielu pieejamība. Visbeidzot, iestādēm nav jāņem vērā visas antidempinga tiesvedības pušu piedāvātās valstis, tomēr ir jāpārbauda tām uzrādītie pierādījumi.

57. Pēc tam Komisija pēc kārtas apskata trīs šaubu jautājumus, ko izteikusi iesniedzējtiesa, vienlaikus citējot pagaidu regulas un galīgās regulas preambulas, kur, pēc tās domām, ir sniegts pietiekams pamatojums.

20 — Secinājumi lietā *GLS* (C-338/10, EU:C:2011:636).

21 — Spriedums *GLS* (C-338/10, EU:C:2012:158, 30. punkts).

22 — Papildus iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minētajiem spriedumiem Komisija atsaucas uz spriedumu *Neotype Techmashexport*/Komisija un Padome (C-305/86 un C-160/87, EU:C:1990:295).

58. Par Ķīnas un ASV tirgu atšķirībām jautājuma būtība nav tāda, vai šādas atšķirības pastāv, bet vai tās rada šaubas par ASV kā analogās valsts piemērotību²³. Šajā gadījumā par piemērotu izvēli to padara augsts konkurences līmenis un plašais tādu ražojumu klāsts, kas salīdzināmi ar eksportētājiem ražojumiem no Ķīnas. ASV ražotāji ir konkurētspējīgi, un to ražošanas apjoms ievērojami pārsniedz 5 % no Ķīnas eksporta uz Savienību, kuru Tiesa uzskatīja par pietiekamu, lai pierādītu salīdzināmību²⁴.

59. Ja iestādes ir noteikušas, ka ASV ir atbilstoša analogā valsts, tad nav jāapsver, vai citas valstis, iespējams, būtu vēl vairāk piemērotas. Iesniedzējtiesas papildu šaubas tādēļ kļūst nebūtiskas, bet Komisija tomēr tām pievēršas.

60. Saistībā ar citu iespējamo analogo valstu izpēti Komisija centās sazināties ar ražotājiem visās izmeklēšanā iesaistīto dalībnieku piedāvātajās valstīs, jo īpaši Brazīlijā, taču nespēja panākt sadarbību pat ar (viena) attiecīgā dalībnieka advokāta palīdzību. Komisijai nebija pienākuma meklēt papildu iespējamās valstis pēc savas iniciatīvas, pamatojoties uz publiski pieejamiem datiem; pēc tam, kad tā ir atradusi piemērotu valsti, tai nav pienākuma pārbaudīt citas iespējas, vismaz ja dalībnieki tās nav piedāvājuši.

61. Par publiski pieejamu datu izmantošanu normālās vērtības noteikšanai Komisija uzsver, ka var izmantot tikai konkrētam uzņēmumam raksturīgu informāciju un ka plašāki statistikas dati, iespējams, precīzi neatspoguļo faktiskos darījumus. Šādus datus var izmantot tikai tad, ja nav iespējams atrast ražotāju, kurš vēlas sadarboties.

Vērtējums

62. Kā norāda iesniedzējtiesa, Tiesa uzskata, ka analogās valsts izvēle notiek pēc iestāžu ieskata, analizējot sarežģītas ekonomiskās situācijas. Tādēļ pārbaudes Vispārējā tiesā vai Tiesā apjoms ir ierobežots.

63. Tomēr tika kritizēta Savienības iestāžu tendence atbalstīt ASV kā analogo valsti²⁵. Šī kritika jo īpaši saistīta ar lielo lietu īpatsvaru, kurās ASV izmantota kā Ķīnai analogā valsts, neskatoties uz ekonomiskās attīstības līmeņu atšķirībām starp abām valstīm²⁶ un varbūtību, ka sadarboties ir ieinteresēti tikai tie eksportētāji valstīs ar tirgus ekonomiku, kuru izmaksas ir augstākas (augstāka normālā vērtība) nekā eksportētājiem valstīs, kur nav tirgus ekonomikas, jo tikai to dati izraisīs lielākus dempinga maksājumus par konkurējošu eksportu no valstīm, kur nav tirgus ekonomikas²⁷.

64. Manuprāt, šāda veida kritikai vajadzētu rosināt Tiesu rūpīgi pārbaudīt tos aspektus, kas ir pakļauti tās kontrolei. Šie aspekti ir, jo īpaši, vai iestādes ņēma vērā visus būtiskos faktorus, lai noteiktu izvēlētais valsts atbilstošo raksturu, un vai lietas dokumentos esošo informāciju tās izskatīja ar visu nepieciešamo rūpību, lai uzskatītu, ka normālā vērtība tika noteikta atbilstošā un pieņemamā veidā, atceroties, ka pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunkta mērķis ir atrast analogo valsti, kur cena par līdzīgu ražojumu veidojas apstākļos, kas ir pēc iespējas līdzīgi apstākļiem eksportētājā valstī²⁸.

23 — Spriedums *Nölle* (C-16/90, EU:C:1991:402, 32. punkts).

24 — Spriedums *Neotype Techmashexport/Komisija un Padome* (C-305/86 un C-160/87, EU:C:1990:295, 31. punkts).

25 — Skat., piemēram, "Trade and Investment Analytical Papers 18", no: *Anti-dumping: Selected Economic Issues*, 2012. gada maijs, 12.–13. lpp., ko izstrādāja apvienotā *Trade Policy Unit of the Department for Business Innovation and Skills* un *Department for International Development in the United Kingdom*, un "Review of EU Trade Defence Instruments in Brief 2", no: *The Analogue Country Method in Anti-dumping Investigations*, 2013. gads, ko izstrādāja *Zviedrijas Kommerskollegium* (Nacionālā tirdzniecības padome).

26 — Pasaules Bankas publicētajos skaitļos (<http://data.worldbank.org>) par 2009.–2010. gadu (kas aptver antidempinga procedūras izmeklēšanas periodu šajā lietā) tiek atspoguļots bruto nacionālais ienākums uz vienu iedzīvotāju, pamatojoties uz pirktspējas paritāti, kas ir 8110–9000 Ķīnai un 47 490–49 090 ASV, izsakot starptautisko dolāru pašreizējā vērtībā.

27 — Šis jautājums, šķiet, var kļūt mazāk svarīgs 15 gadus pēc Ķīnas pievienošanās, jo citām Pasaules Tirdzniecības organizācijas ("PTO") dalībvalstīm vairs nebūs viegli izturēties pret Ķīnu kā pret valsti, kurā nav tirgus ekonomikas (skat. Protokola par Ķīnas pievienošanu PTO 15. punktu, pieejams: https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/completeacc_e.htm#chn).

28 — Spriedums *GLS* (C-338/10, EU:C:2012:158, 22., 27. un 31. punkts).

65. Šīs normas struktūra ir tāda, ka iestādēm ir jācenšas noteikt normālo vērtību, vispirms pamatojoties uz datiem par valsti ar tirgus ekonomiku, un pēc tam – un tikai tad, ja tas nav iespējams, – ar jebkuru citu pieņemamu pamatu. Tomēr šajā lietā netiek norādīts, ka nebija iespējams noteikt normālu vērtību, pamatojoties uz datiem par valsti ar tirgus ekonomiku. Jautājums drīzāk ir par to, vai ASV bija “piemērota” trešā valsts ar tirgus ekonomiku un vai tā bija izvēlēta “pieņemamā” veidā.

66. No abu regulu preambulām ir skaidrs un Tiesai iesniegtajos apsvērumos nav apstrīdēts, ka Komisija, papildus ASV ražotājiem, vērsās pie ražotājiem Brazīlijā, Turcijā, Nigērijā, Taizemē un Indonēzijā. Atbildi sniedza tikai viens Taizemes un divi ASV ražotāji, no kuriem tikai viens ASV ražotājs sniedza pietiekamus un ticamus datus par salīdzināmiem ražojumiem. Skaidrs ir arī tas, ka Komisijai nav nekādu līdzekļu, lai šādos jautājumos pieprasītu sadarboties ražotājus jebkurā trešā valstī. Šajā saistībā jāpiekrīt iestāžu argumentam, ka to novērtējums jāveic, pamatojoties uz konkrētiem, pārbaudāmiem datiem, kas attiecas uz faktiskajiem darījumiem, nevis publiski pieejamu vispārējo statistiku, kas var nesniegt patiesu ainu. Tādēļ šķiet, ka Komisija patiešām nopietni centās iegūt datus no virknes trešo valstu ar tirgus ekonomiku, tomēr tas notika ar ļoti ierobežotiem panākumiem. Vai tas bija pietiekami?

67. Iestādes apgalvo, ka pēc ticamu datu saņemšanas (kaut arī tikai no viena vienīga ražotāja) no vienas valsts ar tirgus ekonomiku Komisijai nevajadzēja meklēt neko papildus. Tomēr *Fliesen-Zentrum* un iesniedzējtiesa min citas trešās valstis (Apvienotie Arābu Emirāti, Ēģipte, Malaizija un Tunisija), ko varēja izpētīt, bet kas netika izpētītas, un Komisija Tiesai iesniegtajos dokumentos pati norāda, ka izmeklēšanas procedūras laikā kā iespējama analogā valsts tika piedāvāta arī Krievija. Turklāt, kā izriet no pagaidu regulas preambulas 144. apsvēruma, Komisijai bija zināms, ka “importētāji un lietotāji var pārslēgties uz ražojumiem, kuru izcelsme ir trešās valstīs [...], jo izmeklējamo ražojumu ražo vairākas valstīs [...] ([...] Apvienotajos Arābu Emirātos, Ēģiptē, Dienvidaustrumāzijā [...] un citur)”.

68. Turklāt ir jāapsver, vai jebkādas atšķirības ekonomiskās attīstības līmenī starp Ķīnu un ASV nozīmē, ka pēdējā no minētajām nav “atbilstoša” trešā valsts normālas vērtības noteikšanai vai ka tā tika izvēlēta tādā veidā, kas nebija “pieņemams”, ņemot vērā nepieciešamību atrast analogu valsti, kur cena par līdzīgu ražojumu veidojas apstākļos, kas ir pēc iespējas līdzīgāki eksportētājās valsts apstākļiem.

69. Par pēdējo no minētajiem aspektiem Komisija tiesas sēdē izteica vairākas piezīmes. Tā atzina, ka šāds kritērijs nesen tika pieņemts vairāku valstu antidempinga tiesību aktos (tā minēja Indiju, Dienvidāfriku un ASV), bet (vēl) nav pieņemts Eiropas Savienībā, kur vēl aizvien tiek piemēroti kritēriji, kas bija sākotnēji balstīti uz kritērijiem laikā (Komisija atsaucās uz *GATT* 1955. gada paskaidrojošajām piezīmēm), kad tos bija pieņēmusi ASV. Šajos kritērijos tiek uzsvērti nevis salīdzināmi ekonomiskās attīstības līmeņi, bet gan nepieciešamība izmantot cenas, kas veidojas tirgū, kurā augsts konkurences līmenis visdrīzāk rada cenu samazināšanas spiedienu. Lai gan pašlaik starp Padomi un Parlamentu notiek diskusija par to, vai jāievieš ekonomiskās attīstības kritērijs, šis izmaiņas vēl nav notikušas un iestādēm ir saistošas spēkā esošās tiesību normas, nevis tās tiesību normas, kas varētu būt spēkā nākotnē. Komisija arī norādīja, ka, lai gan zemāks ekonomiskās attīstības līmenis vispār varētu nozīmēt zemākas darbaspēka izmaksas, kas samazina cenas, tas arī parasti korelē ar mazāku darba ražīgumu un zemāku tehnoloģisko attīstības līmeni, kam ir pretēja ietekme; līdz ar to nevarētu secināt, ka dati no valsts ar augstāku ekonomiskās attīstības līmeni noteikti nodrošinātu augstāku normālo vērtību nekā dati no valsts ar zemāku attīstības līmeni. Konkrēti par Krieviju Komisija paskaidroja, ka, pirmkārt, šī valsts izmeklēšanas procedūrā tika piedāvāta pārāk vēlu, lai ļautu iegūt datus noteiktajā termiņā, bet, otrkārt, tur darbojas dubultā cenu noteikšanas sistēma energoproduktiem iekšzemes patēriņam un eksporta tirgiem, kas padarītu salīdzināšanu sarežģītāku.

70. Ņemot to vērā, vispirms ir jāatzīst, ka pašlaik Savienības iestādēm nav nekāda juridiska pienākuma īpaši ņemt vērā iespējamās analogās valsts ekonomikas attīstības līmeņa salīdzinājumu ar eksportētājvalsti, par kuru notiek izmeklēšana. Tomēr to veiktajai analogās valsts izvēlei ir jābūt atbilstošai un pieņemamai. Manuprāt, tas nozīmē, ka tām ir pienākums apsvērt, vai ir jāņem vērā atšķirīgi ekonomiskās attīstības līmeņi, tomēr pieņemu, ka pats šis apsvērums ietilpst to novērtējuma brīvības ietvaros, analizējot sarežģītas ekonomiskās situācijas.

71. Vēl man šķiet ticami Komisijas paskaidrojumi par konkurences un tehnoloģijas lomu normālās vērtības noteikšanā. Tas gandrīz noteikti ir tiesa, ka augsts konkurences līmenis samazinās cenas tā, ka tirgus ar augstu konkurenci dati ne vienmēr noteiks lielāku dempinga starpību nekā valsts ar zemākām izmaksām, bet arī zemu konkurenci dati²⁹. Turklāt jāatzīst, ka ar augstāka līmeņa tehnoloģisko attīstību ir iespējams kompensēt zemākas darbaspēka izmaksas, tādēļ augstākas darbaspēka izmaksas ne vienmēr ir norāde uz augstākām cenām un lielāku normālo vērtību³⁰. Protams, tie ir jautājumi, kas ietilpst sarežģītu ekonomisko situāciju analīzes jēdzenā.

72. Visbeidzot, konkrēti Komisijas norādītie iemesli par to, kāpēc Krievija netika izvēlēta kā analogā valsts, šķiet tikai daļēji pārliecinoši. Paziņojums par procedūras uzsākšanu tika publicēts 2010. gada 19. jūnijā, bet 2010. gada 6. augusta atbildē *CET* izteica domu, ka Krievija varētu būt piemērota analogā valsts, lai gan tikai kā alternatīva tās atbalstītajai ASV. Nav skaidrs, kā laika ierobežojumi varētu būt traucējuši pieprasījumos iekļaut arī šo valsti, ņemot vērā, ka pagaidu regula netika pieņemta līdz 2011. gada 16. martam un Komisija varēja nosūtīt anketas ražotājiem citās valstīs, kuras tika piedāvātas paziņojumā par procedūras uzsākšanu (galīgā regula tika pieņemta 2011. gada 12. septembrī pamatregulas 6. panta 9. punktā noteiktā 15 mēnešu termiņa ietvaros). Tomēr grūtības, salīdzinot valsts ar dubultu cenu sistēmu datus, neapšaubāmi ir reālas, un Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka nebija nepieciešams izmeklēšanu paplašināt, ietverot sūdzības iesniedzēja kā alternatīvu ieteikto valsti, ja tajā jau tika ietverta valsts, ko sūdzības iesniedzējs uzskatīja par vispiemērotāko. Lai gan varētu atzīt par labāku, ja tiktu minēti iemesli, kāpēc netika nosūtītas anketas Krievijas ražotājiem, šis bezdarbības dēļ, manuprāt, nevar apšaubīt nevienas no šīm regulām spēkā esamību.

73. Šo apsvērumu dēļ uzskatu, ka ASV kā analogās valsts izvēle nebija (vai vismaz nav pierādīta kā) acīmredzami neatbilstīga vai nepieņemama, jo nav izmantojamu datu ne no vienas citas trešās valsts, par ko būtu pierādīts, ka tā ir piemērotāka. Tā kā normālā vērtība jānosaka, "izmantojot jebkuru citu pieņemamu pamatojumu, ietverot cenu, kāda [Savienībā] ir faktiski samaksāta vai maksājama par līdzīgu precī", tikai tad, ja datu izmantošana no trešās valsts ar tirgus ekonomiku *nav iespējama*, šķiet, nav jāpārbauda, vai atsaukšanās uz cenām, kas samaksātas vai maksājamas Savienībā, varētu būt bijusi vairāk atbilstoša.

74. Tomēr, lai izklāsts būtu pilnīgāks, vēlos izteikt šādas piezīmes. Galīgajā regulā konstatētās dempinga starpības bija diapazonā no 26,3 % līdz 69,7 % (preambulas 88.–93. apsvērums). Eksporta cenas un normālā vērtība, no kuras tika aprēķinātas minētās dempinga starpības, faktiski nav norādītas ne pagaidu regulā, ne galīgajā regulā, bet saskaņā ar pamatregulas 2. panta 12. punktu dempinga starpība ir summa, par kādu normālā vērtība pārsniedz eksporta cenu. Pagaidu regulā vidējā cena importam no Ķīnas uz Savienību ir noteikta kā 4,5 EUR/m² izmeklēšanas periodā, bet Savienības vidējā pārdošanas cena Savienībā – 8,8 EUR/m², un tas ir apstiprināts galīgajā regulā. Savos

29 — Atbilstoši Pasaules Ekonomikas foruma Globālās konkurētspējas ziņojumiem (www.weforum.org) no šajā tiesvedībā minētajām valstīm ASV bija visaugstākais kopējais vietējās konkurences līmenis 2008.–2009. gadā, lai gan tā šajā ziņā 2010.–2011. gadā nedaudz atpalika no Apvienotajiem Arābu Emirātiem un Turcijas, tikai nedaudz pārspējot Ķīnu. Visās pārējās minētajās valstīs, jo īpaši Krievijā, vietējās konkurences līmenis bija ievērojami zemāks. Šāds vispārējais vietējās konkurences novērtējums, protams, var būt tikai aptuvenas vadlīnijas par konkurences līmeni konkrētajā nozarē, tomēr tas sniedz norādi, kas drīzāk apstiprina Komisijas paskaidrojumus.

30 — Pasaules Banka (<http://data.worldbank.org>) sniedz statistiku par augsto tehnoloģiju eksporta procentuālo attiecību preču eksportā, no kuras izriet, ka 2009.–2010. gadā Ķīna, Taizeme un ASV bija aptuveni salīdzināmas, jo 20–28 % to eksporta veidoja augsto tehnoloģiju eksports. Citās minētajās valstīs šī procentuālā attiecība bija ievērojami zemāka, izņemot Malaiziju, kurā bija ievērojami augstāka procentuālā attiecība. Apvienotajiem Arābu Emirātiem par šiem gadiem netiek norādītas nekādas procentuālās attiecības, tomēr skaitļos par iepriekšējiem gadiem tiek uzrādīta ārkārtīgi maza augsto tehnoloģiju eksporta procentuālā attiecība. Atkārtotju, šos skaitļus nevar izmantot kā tiešu pierādījumu par tehnoloģiskās attīstības stāvokli konkrētā nozarē, tomēr atkal tie sniedz norādi, kam ir tendence apstiprināt Komisijas paskaidrojumus.

secinājumos lietā C-569/13 *Bricmate*, kas arī tiek sniegti šodien, esmu aprēķinājusi, ka Savienībā importēto Ķīnas ražojumu vidējās cenas pareizais skaitlis (ņemot vērā ievērojamo statistikas kļūdu par importa apjomu Spānijā 2009. gada novembrī) ir 5,1 EUR/m². Pat vēlāk summa, par kādu Savienības pārdošanas cenas Savienībā pārsniedza cenas importam no Ķīnas, pēc maniem aprēķiniem ir 72,5 % – lielāka par jebkuru dempinga starpību, kas konstatēta, pamatojoties uz datiem no ASV. Tātad, ja pieņemts, ka normālā vērtība ir Savienības tirdzniecības vidējā cena Savienībā, tad dempinga starpība un tādējādi antidempinga maksājumi būtu lielāki nekā faktiski konstatētie un noteiktie, pamatojoties uz ASV datiem.

75. Tādēļ secinu, ka Savienības iestādes, īstenojot savu novērtējuma brīvību sarežģītās ekonomiskās situācijas analizē, nebija pieļāvušas kļūdu, izvēloties ASV kā analogo valsti.

Normālās vērtības noteikšana, pamatojoties uz vienu ražotāju

Antidempinga regulas

Pagaidu regula

76. Par viena vienīga ASV ražotāja datu izmantošanu preambulas 53. apsvērumā ir noteikts:

“Abu ASV ražotāju, kuri sadarbojās, atbildēs iesniegtā informācija tika pārbaudīta uz vietas. Galu galā tika ņemta vērā tikai informācija no viena apmeklētā ražotāja, jo tika konstatēts, ka tā ir ticama informācija, uz kuras var pamatot normālo vērtību. Informācija no otra apmeklētā ražotāja tika uzskatīta par neuzticamu un netika ņemta vērā, jo šis ražotājs ziņoja tikai par daļu no saviem iekšzemes pārdevumiem un tādēļ izmaksas nebija pilnīgi savietojamas ar grāmatvedības datiem.”

Galīgā regula

77. Galīgajā regulā tas pats jautājums tika izskatīts preambulas 61., 62., 64., 66., 69. un 74.–77. apsvērumā:

“(61) [Divi importētāji] apgalvoja, ka ASV ražotājs, kas sadarbojās, piederēja vai bija piesaistīts Savienības ražotājiem un ka tādējādi izmeklēšana ir kļūdaina, jo iegūtie dati nebija neatkarīgi.

(62) Jāatgādina, ka dati, ko sniedza ASV ražotājs, kurš sadarbojās, tika pārbaudīti uz vietas. Tāpēc šis arguments tika atzīts par nebūtisku un netika ņemts vērā.

[..]

(64) Visbeidzot, tie paši importētāji apgalvoja, ka sadarbībā iesaistītā analogā ražotāja identitātes, produkcijas apjoma, vērtības un kvalitātes konfidencialitātes saglabāšana ir nepamatota. Jāatgādina, ka analogais ražotājs, kas sadarbojās, bija pieprasījis konfidencialitāti, bažīdamies par komerciālu pretpasākumu īstenošanu, un šī prasība tika atzīta par pamatotu. Turklāt nevar noliegt, ka jebkuru importētāju pieprasīto datu sniegšana – pat noteiktās amplitūdās – varētu kļūt par cēloni analogās valsts ražotāja identificēšanai. Tāpēc importētāju apgalvojums netika ņemts vērā.

[..]

(66) Turklāt abi minētie importētāji arī apgalvoja, ka, tā kā ASV ražotāju, kurš sadarbojas, kontrolē Savienības ražotājs, šā ASV uzņēmuma kā atbilstoša analogās valsts ražotāja izvēle ir kļūdaina. Jo īpaši tie norādīja, ka ASV uzņēmums nav ekonomiski neatkarīgs un tādēļ nevar tikt izmantots kā kritērijs attiecībā uz dempingu. Lai pamatotu savu apgalvojumu, importētāji atsauca uz pamatregulas 2. panta 1. punkta trešo un ceturto daļu ^[31]. Atbildot uz šo apgalvojumu, vispirms jānorāda, kā minēts pagaidu regulas 23. apsvērumā un turpmāk 69. apsvērumā, ka ASV ražotājs, kas sadarbojas, ir pieprasījis anonimitāti un tā prasība ir izpildīta. Šādos apstākļos attiecību esamību starp ASV uzņēmumu un Savienības ražotāju nevar nedz apstiprināt, nedz noliegt. Tomēr jānorāda, ka minētie pamatregulas noteikumi attiecas uz to, kā ņemt vērā izmeklēšanai pakļauta uzņēmuma pārdošanas cenas, kad tas veic pārdošanu saistītai personai. Šie noteikumi neattiecas uz jautājumu par iespējamām attiecībām starp analogās valsts ražotāju un Savienības ražotāju. Šādos apstākļos apgalvojums tiek noraidīts.

[..]

(69) Importētāju apvienība arī interesējās, kādus pierādījumus ir iesniedzis analogās valsts ražotājs, lai pierādītu komerciālu pretpasākumu risku, kā minēts 64. apsvērumā. Šajā ziņā ASV uzņēmums norādīja, ka ASV tirgū darbojas vairāki Ķīnas keramikas flīžu ražotāji eksportētāji, ar kuriem ASV uzņēmums konkurē par tiem pašiem klientiem. Šajos apstākļos ASV uzņēmums norādīja, ka tas bažijas par komerciālu pretpasākumu īstenošanu, ja tiktu atklāta tā identitāte. Attiecībā uz iesniegtajiem komerciālu pretpasākumu riska pierādījumiem jānorāda, ka iespējamais risks, ko rada fakts, ka ASV uzņēmums un Ķīnas ražotāji eksportētāji, kuri aktīvi darbojas ASV tirgū, konkurē par vieniem un tiem pašiem klientiem, tika atzīts par ticamu. Šādos apstākļos uzņēmuma prasība pēc anonimitātes tika izpildīta.

[..]

(74) [Divi] importētāji norādīja, ka, tā kā pamatregulas 2. panta 1. punkta otrā daļa paredz, ka normālā vērtība jānosaka, pamatojoties uz “citu pārdevēju vai ražotāju” cenām, normālās vērtības noteikšana, pamatojoties uz viena atsevišķa uzņēmuma datiem, ir kļūdaina.

(75) Šajā saistībā jāatgādina, ka šī procedūra attiecas uz importu no valsts, kas nav tirgus ekonomikas valsts, tāpēc normālā vērtība jānosaka saskaņā ar pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu. Tādējādi šis apgalvojums tika noraidīts.

(76) Pēc galīgās informācijas paziņošanas importētāju apvienība norādīja, ka tā uzskata, ka normālo vērtību analogā valstī nedrīkstēja noteikt, pamatojoties uz viena uzņēmuma sniegtiem datiem. Tomēr 75. apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ šis apgalvojums tiek noraidīts.

(77) Visbeidzot, minētie importētāji apgalvoja, ka analogā ražotāja ražojums nav reprezentatīvs, jo minētais ražotājs ražo tikai augsto cenu segmentam. Tā kā tika izpildīta analogā ražotāja konfidencialitātes prasība, šis apgalvojums netiek nedz apstiprināts, nedz noliegts. Jebkurā gadījumā pat tad, ja apgalvojums būtu pareizs, kā izskaidrots pagaidu regulas 61. apsvērumā, pamatos gadījumos saliktā normālā vērtība tika koriģēta, lai ņemtu vērā visus flīžu veidus, tostarp tālākpārdošanas zīmolus. Tāpēc šis apgalvojums tika atzīts par nepamatotu un noraidīts.”

31 — Trešajā daļā ir noteikts: “Cenas, ko izmanto puses, kuras izrādās saistītas vai ir savstarpēji vienojušās par kompensāciju mehānismu, nedrīkst uzskatīt par parastajās tirdzniecības operācijās izmantojamām cenām un nedrīkst izmantot, lai noteiktu normālo vērtību, ja vien nav noteikts, ka šādas attiecības cenu neietekmē.” Ceturtā daļa attiecas uz “saistīto personu” definīciju.

Jautājumi un apsvērumi

78. *Iesniedzējtiesa* norāda, ka dažādos pamatregulas noteikumos³², lietojot daudzskaitļa formas, tiek norādīts, ka normālā vērtība – būtisks elements dempinga konstatēšanā – ir jānosaka, pamatojoties uz vairāku ražotāju datiem. Ja tas attiecas uz valstīm ar tirgus ekonomiku, tad tas ir jāpiemēro arī saistībā ar valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, ko apstiprina tas, ka 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēts atsaukties uz cenām analogā valstī, nevis uz analoga ražotāja cenām. Objektivitāti un precizitāti ir daudz grūtāk panākt, pamatojoties tikai uz vienu vienīgu ražotāju, un jārikojas ļoti uzmanīgi, it īpaši, ja, kā šajā lietā, tiek norādīts uz to, ka attiecīgo ASV ražotāju kontrolē Savienības ražotājs un tādēļ tas nav ekonomiski neatkarīgs. Katrā ziņā viena vienīga ražotāja dati būs atkarīgi no konkrētajam uzņēmumam raksturīgiem politiskiem lēmumiem. *Iesniedzējtiesa* norāda arī to, ka Komisija neuzskatīja par vajadzīgu šajā jautājumā vērsties ne pie kādiem ārējiem ekspertiem.

79. *Fliesen-Zentrum* sīki un plaši citē secinājumu lietā *GLS* 81.–87. punktu³³ par normālas vērtības noteikšanas nozīmi un par nepieciešamību šajā sakarā nodrošināt objektivitāti. Tās argumentos kopumā atspoguļoti iesniedzējtiesas izteiktie apsvērumi, un tā uzsver, ka, ja netiktu piemērots viens un tas pats kritērijs (daudz eksportētāju vai ražotāju salīdzināšanas nolūkā) tirgus ekonomikas valstu un valstu, kurās nav tirgus ekonomikas, gadījumā, netiktu ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips.

80. *Padome* uzsver, ka Tiesa ir atzinusi, ka, ja valstī ir tikai viens ražotājs, tas neizslēdz tās izmantošanu kā analogo valstī³⁴. Daudzskaitļa formu lietošana pamatregulā ir jāuztver kā vispārēja un nenoteikta norāde, nevis obligāti kā prasība pieprasīt datus no daudziem eksportētājiem vai ražotājiem; patiešām, dažos noteikumos mainās vienskaitļa un daudzskaitļa formas. Turklāt nav jāatsaucas uz vairākiem ražotājiem, ja viena ražotāja skaitļi ir reprezentatīvi. Iestādes vienmēr ir sazinājušās ar visiem ražotājiem attiecīgajā valstī un izmantojušas skaitļus no visām saņemtajām atbildēm neatkarīgi no to skaita un pat tad, ja sagaidāma tikai viena vienīga atbilde. Ražotāja konfidencialu datu aizsardzība ir būtiska sadarbības nodrošināšanai. Nav faktisku pierādījumu, kas pamatotu apgalvojumu, ka ASV ražotāja skaitļus varētu būt ietekmējis Savienības mātesuzņēmums, ja tāds ir, bet katrā ziņā Komisijas praksei atbilst tikai to skaitļu izmantošana, kas saistīti ar pārdošanu neatkarīgām trešām personām.

81. *Komisija* piekrīt, ka normālo vērtību var ticamāk izveidot, pamatojoties uz skaitļiem, kas iegūti no vairākiem ražotājiem analogajā valstī. Tomēr tas ne vienmēr ir iespējams, un Savienības iestādēm nav nekādu līdzekļu, lai pieprasītu sadarbības. Ražotāji trešajā valstī, ko neskar izmeklēšana, nav īpaši ieinteresēti sadarbīties, atšķirībā no citiem ražotājiem valstī, ko skar izmeklēšana, kam ir visi iemesli iesniegt savus skaitļus, ja vien saskaņā ar pamatregulas 18. panta 1. punktu tie nav jānovērtē pašiem, pamatojoties uz pieejamajiem faktiem.

82. Šajā lietā tikai viens ASV ražotājs nodrošināja lietojamus skaitļus. Tiesa piekrīt, ka, ja trešā valstī ir tikai viens ražotājs, tas neizslēdz šī ražotāja datu izmantošanu normālas vērtības noteikšanai; tas pats jāpiemēro, ja ir vairāki ražotāji, bet tikai viens sadarbojas. Svarīgi ir tas, vai attiecīgās cenas ir radušās konkurējošu spēku darbības dēļ. Noteikumi, uz kuriem atsaukusies *Iesniedzējtiesa*, kuros ir lietotas daudzskaitļa formas, atspoguļo ideālo situāciju, bet ne vienmēr to, kas faktiski ir iespējams. Turklāt šie noteikumi attiecas uz *iespējamām alternatīvām* metodēm, kā izriet no palīgdarbības vārda “var” lietošanas; 2. panta 6. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts izmantot skaitļus darījumos, ko veic “attiecīgais eksportētājs vai ražotājs” – vienskaitlī.

32 — Jo īpaši 2. panta 1. punkta otrā daļa (“kad eksportētājs eksportētājvalstī neražo vai nepārdod līdzīgu preci, normālo vērtību var noteikt, pamatojoties uz citu *pārdevēju vai ražotāju* cenām”) un 2. panta 6. punkta a) un c) apakšpunkts (šādas summas “var noteikt, pamatojoties uz: a) vidējām, svērtajām, faktiskajām summām, kas ir konstatētas citiem izmeklēšanai pakļautajiem *eksportētājiem vai ražotājiem*, kas nodarbojas ar līdzīgas preces ražošanu un pārdošanu izcelsmes valsts iekšējā tirgū; [..] c) jebkurām citām saprātīgām metodēm ar noteikumu, ka šādi noteiktā peļņas summa nepārsniedz peļņu, ko parasti gūst citi *eksportētāji vai ražotāji*, pārdodot tajā pašā vispārīgajā kategorijā ietilpstošās preces izcelsmes valsts iekšējā tirgū”) (izcēlums visos gadījumos ir pievienots).

33 — Ģenerāladvokāta Ī. Bota secinājumi lietā *GLS* (C-338/10, EU:C:2011:636).

34 — Spriedums *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, 15. punkts).

83. Nav arī nekāda jautājuma par nevienlīdzīgu attieksmi; normālās vērtības noteikšana izmeklējamajā valstī un analogajā trešajā valstī ir divas pilnīgi dažādas situācijas, kurās nav pieejamas vienādas metodes.

84. Draudi, ka viena ražotāja cenas varētu pārmērīgi ietekmēt šī ražotāja individuālā situācija, ir minimāli, neatkarīgi no tā, vai konkrēto ražotāju kontrolē Savienības ražotājs³⁵, jo izmantotajām cenām jāattiecas uz lielu darījumu skaitu konkurējošā tirgū un jebkādas grupas iekšējo darījumu cenas ir attiecīgi jākorrigē.

85. Visbeidzot, nav būtiski tas, ka Komisija nevērsās pie ārējiem ekspertiem. Komisija šādā izmeklēšanā nekad neizmanto no ārpuses pieaicinātus speciālistus, jo šiem datiem ir konfidenciāls raksturs.

Vērtējums

86. Ja tiks nolemts, ka ASV kā analogās valsts izvēle bija nederīga tiktāl, ka apstrīdētā regula ir jāatceļ ar šo pamatojumu, tad šis jautājums nav jāizskata.

87. Tomēr, ja Tiesa man piekritīs, ka šajā lietā tas nav konstatējams, būtībā ir jāizskata trīs jautājumi: pirmkārt, vai normālu cenu var noteikt, pamatojoties uz viena ražotāja datiem; otrkārt, ja tas tā ir, tad vai tas var notikt arī gadījumā, ja attiecīgais ražotājs ir saistīts ar Savienības ražotāju; treškārt, vai Komisijai bija jāpieaicina ārējie eksperti?

88. Vispirms apskatot trešo – un, manuprāt, vienkāršāko – jautājumu, man šķiet, ka nav pārlicinoša pamata uzskatīt, ka vajadzēja pieaicināt ārējus ekspertus. *Fliesen-Zentrum* un iesniedzējtiesa, šķiet, ir piešķirušas, manuprāt, nepamatotu nozīmi standarta apakšvirsrakstam, kas ir atrodams skaidrojošā memorandā ikvienam Komisijas priekšlikumam Padomes regulai. Tā kā nav nekāda īpaša iemesla domāt citādi (un šajā lietā nav sniegtas vai nav saskatāmas nekādas norādes uz jebkādu šādu iemeslu), tad principā būtu jāuzskata, ka iestādes pašas spēj adekvāti novērtēt datus.

89. Visi lietas dalībnieki piekrīt, ka normālās vērtības noteikšanā vienmēr ir labāk un drošāk pamatoties uz plaša ražotāju loka datiem. Tomēr spriedumā *Rotexchemie* Tiesa nosprieda, ka, “ja atsauces valstī ir tikai viens ražotājs, tas vien nenozīmē, ka cenas tajā rodas patiesas konkurences rezultātā, jo, ja cena netiek kontrolēta, šāda konkurence tikpat labi var rasties ievērojama importa no citām valstīm dēļ”³⁶.

90. Situācija lielā mērā ir mazāk salīdzināma ar spriedumu *Rotexchemie*, kur bija tikai viens ražotājs analogajā valstī, nevis tikai viens ražotājs, kas noderīgi sadarbojās, kamēr citi to nedarīja, nekā ar spriedumu *Ferchimex*, kur Vispārējā tiesa norādīja: “[..] *Potacan* bija vienīgais Kanādas ražotājs, kas beidzot piekrita atbildēt uz Komisijas anketas jautājumiem un sadarboties tiesvedībā. Konkrētāk, lielākais Kanādas ražotājs [..] atteicās sadarboties un sniedza tikai zināmu publiski pieejamu informāciju, kas nebija piemērota, lai noteiktu normālu vērtību. [..] Prasītājs nenoliedz, ka Komisija darīja visu iespējamo, lai ar Kanādas tirgu saistītu informāciju iegūtu no citiem avotiem, izņemot *Potacan*. [..] tādēļ Kanāda ir jāuzskata par atbilstošu atsauces valsti un jāsecina, ka Komisijai nebija citas izvēles kā izmantot no *Potacan* saņemto informāciju”³⁷.

91. Pēdējais minētais spriedums, lai gan, protams, nav saistošs Tiesai, netika pārsūdzēts, un var uzskatīt, ka tam ir vismaz kaut kāda pārlicinoša ietekme.

35 — Komisija norāda, ka Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka dati no trešās valsts ražotāja, kas ir saistīts ar ES ražotāju, ir derīgi: spriedumi *Ferchimex* /Padome (T-164/94, EU:T:1995:173, 74. punkts) un *Hangzhou Duralamp Electronics*/Padome (T-459/07, EU:T:2013:369, 154. punkts).

36 — Spriedums *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, 15. punkts).

37 — Spriedums *Ferchimex*/Padome (T-164/94, EU:T:1995:173, 69. un 70. punkts); skat. arī spriedumu *Hangzhou Duralamp Electronics*/Padome (T-459/07, EU:T:2013:369, 154. punkts).

92. Šajā lietā ir jāizvērtē, kādas alternatīvas varētu būt pieejamas Savienības iestādēm. Jau nonācu pie viedokļa, ka bija maz reālu iespēju tam, ka varētu atrast acīmredzami piemērotāku analogo valsti, kurā daudzi ražotāji būtu gatavi sadarboties izmeklēšanā³⁸. Vai ASV varētu tikt iztaujāts vairāk ražotāju? No pagaidu regulas preambulas 48. apsvēruma var secināt, ka notika sazināšanās ar vairāk nekā diviem ASV ražotājiem, jo tajā ir konstatēts, ka “uz anketas jautājumiem atbildēja tikai divi attiecīgā ražojuma ražotāji ASV”, un lietas materiālos nebija nekādu norāžu par to, ka ražotāju skaits, ar kuriem notika sazināšanās, bija nepietiekams. Ja nevarēja tikt atrasta piemērotāka analogā valsts un ja šajā valstī nevarēja likt atbildēt uz anketas jautājumiem vairāk ražotājiem, tad šķiet, ka vienīgās iespējas bija vai nu normālās vērtības noteikšanu pamatot ar datiem, ko sniedza vienīgais ASV ražotājs, kurš pienācīgi atbildēja, vai ar “jebkuru citu saprātīgu pamatojumu”, no kā būtu piemērojama tikai cena, kas samaksāta vai maksājama Eiropas Savienībā. Par otro no minētajām iespējām iepriekš aprēķināju³⁹, ka tās dēļ tiešām varētu rasties lielāka dempinga starpība.

93. Visbeidzot, attiecībā uz otro aspektu Tiesa saskaras ar informācijas trūkumu. Iestādes atsakās atbildēt, vai attiecīgais ASV ražotājs ir vai nav ekonomiski saistīts ar Savienības (iespējams, Itālijas) ražotāju, un, lai gan šķiet norādīts, ka *Fliesen-Zentrum* un/vai importētāji, kuri piedalījās izmeklēšanā, varēja identificēt attiecīgo ražotāju, faktiski nav notikusi nekāda identifikācija Tiesā iesniegtajos dokumentos vai apsvērumos.

94. Komisija ir piedāvājusi sniegt Tiesai konkrētu informāciju (gan ne tieši šo konkrēto informāciju) ar nosacījumu, ka tā netiek atklāta *Fliesen-Zentrum*. Tomēr šķiet, ka Reglamentā pašlaik nav neviena noteikuma, kas ļautu Tiesai šādi rīkoties⁴⁰. Dokumentu konfidencialitāte ir minēta tikai attiecībā uz personām, kuras iestājušās lietā, tiesajās prasībās un apelācijās (131. panta 2. punkts un 190. panta 1. punkts). Tiesas sēdē Komisija norādīja, ka tā bija prasība par tiesību akta atcelšanu, kas maskēta kā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, un, tā kā Tiesas Reglamentā nav attiecīga noteikuma, tad Tiesa varētu piemērot sava sprieduma *Kadi II*⁴¹ *ad hoc* interpretāciju, ņemot vērā arī LESD 339. pantu (kas Savienības iestāžu locekļiem un darbiniekiem uzliek pienākumu ievērot slepenību) un pamatregulas 19. panta 4. punktu.

95. Tomēr, tā kā (pašlaik) Reglamentā nav nekāda tieša noteikuma, kas pieļautu informācijas konfidencialu apstrādi saistībā ar prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, tad neuzskatu, ka tā būtu pareiza pieeja.

96. Ja šo informāciju nevar padarīt pieejamu konfidenciali, tad man šķiet, ka vispirms jāpieņem, ka ASV ražotājs patiešām bija ekonomiski saistīts ar Savienības ražotāju, un jāapsver, vai tādēļ normālās vērtības noteikšana varētu kļūt par spēkā neesošu. Ja tā nav, tad nav papildus jāizvērtē, vai ir nepieciešams piekļūt konfidencialai informācijai.

97. Iestādes apgalvo, ka uzmanība, kā vienmēr, tika pievērsta tam, lai izmantotu tikai tos datus, kas attiecas uz pārdošanu nesaistītiem klientiem. Šajā sakarā man šķiet lieki prasīt izpaust informāciju, kuru iestādes nevēlas atklāt *Fliesen-Zentrum*. Ņemot vērā *Fliesen-Zentrum* argumentu, ka izmantotie dati radīja mākslīgi augstu normālo cenu, nav ticams, ka tika ņemta vērā pārdošana saistītiem pircējiem. Tā vismaz būtu iespējams samazināt normālās vērtības aprēķinu, jo parastos apstākļos šķistu loģiskāk, ka saistītie klienti gūst labumu no izdevīgiem noteikumiem.

38 — Skat. iepriekš 62. un nākamos punktus.

39 — 74. punkts.

40 — Ja tā būtu bijusi tieša prasība Vispārējā tiesā, tad konfidencialitātes režīms būtu iespējams saskaņā ar tās Reglamenta 67. panta 3. punktu. Skat., piemēram, 2008. gada 7. maija rīkojumu lietā *Shanghai Excill M&E Enterprise* un *Shanghai Adeptech Precision*/Padome, T-299/05.

41 — Spriedums Komisija/*Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 97. un nākamie punkti, jo īpaši 120. un nākamie punkti).

98. Otrs jautājums ir šāds: vai iespējams, ka Savienības ražotāja meitasuzņēmuma ASV ražošanas izmaksas vai noteiktās cenas tiktu mākslīgi paaugstinātas salīdzinājumā ar neatkarīga ASV ražotāja izmaksām vai cenām? Faktiski tas šķiet diezgan maz ticams, ja mērķis ir veikt sekmīgu komercdarbību konkurējošā tirgū (un, ja vien nav pierādījumu par pretējo, to var uzskatīt par ASV ražotāja mērķi). Komisija pārbaudīja ražotāja datus uz vietas, un šķiet, ka pārbaude bija pilnīga, jo dati no cita ražotāja tika atmesti kā neuzticami⁴². Ņemot vērā nozīmi, kādu iestādes piešķir datu iegūšanai no tirgus, kurā ir liela konkurence, šķiet maz ticams, ka uz nekonkurējošā mārketinga stratēģiju nebūtu attiecināta šāda līmeņa pārbaude.

99. Šajā lietā Tiesai netika norādīts nekāds konkrēts pamatojums, lai pieņemtu, ka ASV ražotājs, kas saistīts ar Savienības ražotāju (pieņemot, ka šī saikne ir konstatēta), ASV tirgū varētu tirgoties par augstākām cenām nekā ražotājs bez šādas saiknes.

100. Šādos apstākļos man šķiet, ka Tiesai nebūtu pamata apstrīdēto regulu atzīt par spēkā neesošu, pamatojoties uz to, ka normālā vērtība tika aprēķināta uz no viena ražotāja iegūtu datu pamata, neatkarīgi no tā, vai šis ražotājs tā vai citādi bija saistīts ar Savienības ražotāju.

Pienākums norādīt pamatojumu un tiesības uz aizstāvību attiecībā uz saliktās normālās vērtības aprēķinu

Pagaidu regula

101. Saliktās normālās vērtības iegūšanas metode, pamatojoties uz ASV ražotāja datiem, ir aprakstīta preambulas 56.–58. un 61. apsvērumā:

“(56) Tika konstatēts, ka ASV ražotāja līdzīgā ražojuma iekšzemes pārdevumi apjoma ziņā bija reprezentatīvi salīdzinājumā ar attiecīgā ražojuma apjomu, ko uz Savienību eksportēja ražotāji eksportētāji, kuri sadarbojās.

(57) Izmeklēšanas periodā tika konstatēts, ka visu līdzīgā ražojuma veidu, ko ražoja ASV ražotājs, pārdevumi iekšzemes tirgū nesaistītiem pircējiem tika veikti parastā tirdzniecības aprītē. Tomēr, ņemot vērā kvalitātes atšķirības starp līdzīgo ražojumu, kas ražots un pārdots ASV, un attiecīgo ražojumu, kas no ĶTR eksportēts uz Savienību, dažiem ražojuma veidiem tika uzskatīts par piemērotāku aprēķināt normālo vērtību, lai ņemtu vērā šīs atšķirības un nodrošinātu taisnīgu salīdzinājumu, kā izklāstīts 61. apsvērumā.

(58) Normālā vērtība tika aprēķināta, pievienojot ASV ražotāja ražošanas izmaksām tā pārdošanas, vispārējās un administratīvās izmaksas (SG&A) [⁴³] un peļņu. Atbilstīgi pamatregulas 2. panta 6. punktam SG&A un peļņas summas tika noteiktas, pamatojoties uz faktiskajiem datiem par ASV ražotāja līdzīgā ražojuma ražošanu un pārdošanu parastā tirdzniecības aprītē.

[..]

(61) Lai nodrošinātu taisnīgu normālās vērtības un eksporta cenas salīdzinājumu, saskaņā ar pamatregulas 2. panta 10. punktu veica atbilstošu korekciju, ņemot vērā atšķirības, kas ietekmē cenas un to salīdzināmību. Normālā vērtība tika koriģēta, ņemot vērā īpašību atšķirības (galvenokārt sakarā ar oriģinālā aprikojuma ražotāju [⁴⁴] zīmoliem) un ņemot vērā dažu ražojuma

42 — Skat. pagaidu regulas preambulas 53. apsvērumu: “[..] šis ražotājs ziņoja tikai par daļu no saviem iekšzemes pārdevumiem, un tādēļ izmaksas nebija pilnīgi savietojamas ar grāmatvedības datiem”.

43 — Pārdošanas, vispārējās un administratīvās izmaksas.

44 — Oriģinālo iekārtu ražotājs.

veidu, kurus neražoja analogās valsts ražotājs, kvalitātes atšķirības (neporcelāna flīzēm ir zemākas cenas). Turpmākas korekcijas vajadzības gadījumā tika veiktas attiecībā uz jūras transporta, apdrošināšanas, pārkraušanas un papildu izmaksām, iepakojuma un kredīta izmaksām, maksājumiem par banku pakalpojumiem un komisijas maksām visos gadījumos, kad šīs izmaksas bija pieņemamas, precīzas un pamatotas ar pārbaudītiem pierādījumiem.”

Galīgā regula

102. Uz saliktās normālās vērtības aprēķināšanu bija atsauces preambulas 73., 77., 86. un 87. apsvērumā:

“(73) Divi importētāji apgalvoja, ka bez informācijas par ASV ražotāja produkcijas apjomu ieinteresētās personas nevar pārbaudīt, vai apjomradītu ietaupījumu dēļ ASV ražotāja ražošanas izmaksas būtiski atšķirtos salīdzinājumā ar atlasē iekļautajiem Ķīnas ražotājiem, kas saražo vairāk nekā 10 miljonus m² keramikas flīžu gadā. Minētie importētāji arī apgalvoja, ka analogā ražotāja un Ķīnas ražotāju produkcijas apjomi nav salīdzināmi, ņemot vērā, ka analogā ražotāja ražošanas apjoms vai ražošanas apjoms analogajā valstī ir mazāks. Jāatgādina, ka sadarbībā iesaistītā analogā ražotāja ražošanas apjoms ir konfidenciāls un tādēļ nav izpaužams. Tāpat jāatgādina, ka Ķīnas ražošanas nozare ir ļoti sadrumstalota un tajā darbojas galvenokārt MVU. Tāpēc šie argumenti tika atzīti par nepamatotiem.

[..]

(77) Visbeidzot, minētie importētāji apgalvoja, ka analogā ražotāja ražojums nav reprezentatīvs, jo minētais ražotājs ražo tikai augsto cenu segmentam. Tā kā tika izpildīta analogā ražotāja konfidencialitātes prasība, šis apgalvojums netiek nedz apstiprināts, nedz noliegts. Jebkurā gadījumā pat tad, ja apgalvojums būtu pareizs, kā izskaidrots pagaidu regulas 61. apsvērumā, pamatotos gadījumos saliktā normālā vērtība tika koriģēta, lai ņemtu vērā visus flīžu veidus, tostarp tālākpārdošanas zīmolus. Tāpēc šis apgalvojums tika atzīts par nepamatotu un noraidīts.

[..]

(86) Pēc galīgās informācijas paziņošanas viens ražotājs eksportētājs apgalvoja, ka, tā kā normālā vērtība noteikta, pamatojoties uz datiem, kas saņemti no viena ražotāja analogajā valstī, un attiecīgi precīzus datus nevar izpaust konfidencialitātes apsvērumu dēļ, ir noteikti jānodrošina, ka attiecīgā gadījumā tiek veiktas korekcijas, lai garantētu ražojumu salīdzināmību dempinga aprēķinu vajadzībām. Šajā ziņā, kā minēts pagaidu regulas 61. apsvērumā, vajadzības gadījumā tika veiktas korekcijas, lai nodrošinātu taisnīgu salīdzinājumu starp normālo vērtību un eksporta cenu.

(87) Pēc galīgās informācijas paziņošanas divi importētāji apgalvoja, ka ASV ražotājs, kas sadarbojās, ražo tikai augsto cenu keramikas flīžu sektoram, savukārt Ķīnas ražotāji eksportētāji ražo produkciju zemo cenu segmentam. Attiecībā uz taisnīga normālās vērtības un eksporta cenas salīdzinājuma nodrošināšanu minētie importētāji apgalvoja, ka tiem netika darītas zināmas vajadzīgās korekcijas saskaņā ar pamatregulas 2. panta 10. punktu. Šajā ziņā jānorāda, ka pagaidu regulas 61. apsvērumā ir izskaidrotas korekcijas, kas veiktas, lai nodrošinātu taisnīgu salīdzinājumu.”

Jautājumi un apsvērumi

103. *Iesniedzējtiesa* atzīmē, ka, nosakot salikto normālo vērtību no ASV ražotāja cenām, tika veiktas korekcijas, lai ņemtu vērā atšķirības, kas ietekmē kvalitāti, tirdzniecības īpašības un izmaksu neatbilstību. Šādos apstākļos: “ja iestādes uzskata, ka tām ir jāpiemēro korekcija [...], tām ir pienākums pamatot savu lēmumu ar tiešiem pierādījumiem vai vismaz netiešiem pierādījumiem, kas norāda uz tādu faktoru pastāvēšanu, ar kādiem tika veikta korekcija, un noteikt tās ietekmi uz cenu salīdzināmību”⁴⁵. Korekciju pamatojumam jābūt loģiski pierādāmam, un pašām korekcijām tādēļ ir jābūt pārbaudāmām, bet, pamatojoties uz pagaidu regulā, galīgajā regulā sniegto vai izmeklēšanas laikā pieejamo informāciju, to izdarīt šajā gadījumā nav iespējams. Pat tad, ja ir jāaizsargā ASV ražotāja sniegto datu konfidencialitāte, LESD 296. pantā ir pieprasīts, lai ikvienā tiesību aktā tiktu norādīti iemesli. Ņemot vērā, ka normālās vērtības noteikšana ir būtisks solis jebkāda dempinga esamības pierādīšanā, tad antidempinga pasākuma pamatojums ir īpaši svarīgs, bet pamatregulas 20. pantā un 21. panta 6. punktā paredzētās tiesības uz aizstāvību netiek ņemtas vērā, ja ieinteresētajām pusēm ir tikai neskaidra informācija par to, kā tieši tika noteikta normālā vērtība, un tādējādi tās nevar iesniegt ar faktiem pamatotas piezīmes.

104. *Fliesen-Zentrum* galvenokārt atkal norāda to pašu, kas noteikts iesniedzējtiesas apsvērumos, uzsverot pagaidu un galīgajā regulā minēto datu nenoteiktību un neuzticamību.

105. *Padome* uzsver, ka jāievēro to ražotāju sniegtās informācijas konfidencialitāte, kuri sadarbojās analogajās trešajās valstīs. Jebkādas *Fliesen-Zentrum* pieprasītās informācijas izpaušana būtu acīmredzams šīs konfidencialitātes pārkāpums. Turklāt pielāgojumi, kas vajadzīgi normālās vērtības noteikšanas laikā, ietilpst iestāžu plašajā novērtējuma brīvībā sarežģītos ekonomiskos jautājumos, un nav norādīts nekāds pamatojums, lai pierādītu, ka tās nav ievērojušas savas vērtēšanas pilnvaras. Visbeidzot, visas veiktās korekcijas bija izdevīgas ražotājiem, kuru ražojumiem bija noteikts antidempinga maksājums; ja nav negatīvas ietekmes, tad pienākums norādīt pamatojumu nav tik stingrs, un tādējādi šajā gadījumā tas esot ticis ievērots.

106. *Komisija* apgalvo, pirmkārt, ka galīgās regulas pamatojums atbilst judikatūras prasībām un, otrkārt, ka *Fliesen-Zentrum* neesot nekādu “tiesību uz aizstāvību”, un šādas tiesības katrā ziņā neesot tikušas pārkāptas.

107. Attiecībā uz pamatojumu tā atsauca uz vispārējo prasību, kas izteikta spriedumā *Petrotub*⁴⁶, un tad norāda, ka spriedumā *Beus*⁴⁷ Tiesa konstatēja, ka vispārpiemērojamas regulas preambulā “var norādīt tikai kopējo situāciju, kādā tā bija jāpieņem, no vienas puses, un vispārējos mērķus, kurus ar to ir paredzēts sasniegt, no otras puses. Līdz ar to nav iespējams pieprasīt, lai tajā būtu minēti dažādi fakti, kuru bieži vien ir ļoti daudz un kas ir sarežģīti, pamatojoties uz kuriem šī regula tika pieņemta, vai, vēl jo vairāk, lai tajā būtu sniegts vairāk vai mazāk pilnīgs šo faktu novērtējums”. Spriedumā *Petrotub*⁴⁸ Tiesa atzina, ka, norādot tikai to, ka ticis “konstatēts, ka pārdošana, kas veikta, izmantojot kompensāciju, patiešām notikusi parastajā tirdzniecības gaitā”, *Padome* nav sniegusi pietiekamu pamatojumu; tā nav norādījusi pamatojumu uzskatam, ka attiecībām starp pusēm nebija ietekmes uz saistībā ar šo tirdzniecību noteiktajām cenām; tā nav devusi iespēju visām ieinteresētajām personām noskaidrot, vai šīs cenas tika pareizi ņemtas vērā, aprēķinot normālo vērtību, vai arī varētu būt kāds trūkums, kas ietekmē apstrīdētās regulas tiesiskumu; tā arī neļāva Tiesai īstenot pārbaudes pilnvaras un noteikt, vai nevarēja būt pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā. Tomēr *Komisija* uzskata, ka pienākumā norādīt pamatojumu ir jāņem vērā arī pienākums ievērot komercnoslēpumu konfidencialitāti atbilstoši LESD 339. panta un pamatregulas 19. punkta noteikumiem. Jo īpaši

45 — Spriedums *Kundan* un *Tata/Padome* (T-88/98, EU:T:2002:280, 96. punkts).

46 — Skat. šo secinājumu 41. punktu.

47 — Spriedums *Beus* (5/67, EU:C:1968:13).

48 — Spriedums *Petrotub* un *Repubblica* (C-76/00 P, EU:C:2003:4, 86.–89. punkts).

pamatregulas 19. panta 4. punktā ir minētas atšķirības starp vispārējas informācijas izpaušanu, kas nav aizliegta, un konkrētu pierādījumu izpaušanu, kas ir stingri ierobežota. Visbeidzot, tās kontekstā ir nepieciešams novērtēt pamatojumu, kas šajā lietā ietver visu nekonfidenciālo lietas materiālu saturu, kas darīti zināmi pusēm.

108. Komisija uzskata, ka visas iepriekš minētās prasības šajā lietā tikušas ievērotas, jo īpaši pagaidu regulas preambulas 56.–58. un 61. apsvērumā, uz kuriem bija atsaucies galīgajā regulā. Tikai tas, ka nav norādīti nekādi konkrēti vai aptuveni skaitļi, nenozīmē, ka nav izpildīta prasība norādīt pamatojumu; informācija esot pietiekama, lai Tiesa varētu pieprasīt apskatīt jebkādu konfidenciālu informāciju, kas vajadzīga, lai pārbaudītu argumentāciju. Tāpat arī jautājums, vai ASV ražotājs ir vai nav saistīts ar Savienības ražotāju, nekādā veidā neesot būtisks galīgās regulas spēkā esamībai, jo izmantotie dati attiecoties uz pārdošanas cenām nesaistītām personām. ASV ražotāja dokumentācijā norādītie skaitļi tika pārbaudīti un attiecīgi koriģēti.

109. Par tiesībām uz aizstāvību Komisija norāda, pirmkārt, ka *Fliesen-Zentrum* nepiedalījās procesā, kura rezultātā tika pieņemta galīgā regula. Līdz ar to tai šajā sakarā nav tiesību uz aizstāvību. Tāpat *Fliesen-Zentrum* nevarētu iegūt nekādas šādas tiesības tādēļ, ka tā pretendē uz “saistību” ar Luksemburgas uzņēmumu *Cera-Net Sàrl*, kas piedalījās šajā procesā, ja vien (iespējams) tā nevarētu pierādīt, ka faktiski kontrolēja šo uzņēmumu. Katrā ziņā pašam *Cera-Net* šādu tiesību nebija, jo antidempinga procesi tiek vērsti tikai pret trešo valstu ražotājiem vai eksportētājiem un, ja vajadzīgs, ar tiem saistītiem importētājiem, nevis pret neatkarīgiem importētājiem kā *Cera-Net*.

110. Komisija pakārtoti norāda, ka nekādā ziņā netika pārkāptas *Cera-Net* tiesības uz aizstāvību. Spriedumā *Timex*⁴⁹ Tiesa uzskatīja, ka attiecīgajiem tirgotājiem vai ražotājiem jābūt iespējai pārbaudīt informāciju, ko Komisija savākusi izmeklēšanas laikā, lai tie varētu efektīvi izteikt savu viedokli, lai gan, ja nepieciešams, tad šādas tiesības ir jāsaskaņo ar konfidencialitātes principu; Komisijai jācenšas pēc iespējas, ciktāl tas ir savienojams ar pienākumu neizpaust komercnoslēpumus, sniegt prasītājam informāciju, kas ir būtiska tā interešu aizstāvībai, ja nepieciešams, pēc savas iniciatīvas izvēloties piemērotus līdzekļus šādas informācijas sniegšanai. Šajā lietā *Cera-Net* tika sniegta daļa no pieprasītās informācijas un izmeklēšanu veicošā amatpersona apstiprināja, ka izmantotās cenas pēc nepieciešamības tika koriģētas. Faktiskā informācijas izpaušana būtu konfidencialitātes pārkāpums, bet konfidencialitāti saglabāt ir būtiski, lai nodrošinātu sadarbību ar trešo valstu ražotājiem.

Vērtējums

111. Šajā lietas aspektā – tāpat kā iepriekšējā aspektā – ir izvirzīts jautājums par informācijas konfidencialitāti. Tomēr šeit šis jautājums vispirms ir jāaplūko, ņemot vērā *Fliesen-Zentrum* procesuālo statusu antidempinga izmeklēšanā.

112. Man šķiet skaidrs, ka *Fliesen-Zentrum*, kas nav saistīta ne ar vienu no Ķīnas eksportētājiem un nav piedalījies izmeklēšanas procesā, pati par sevi nevar atsaukties ne uz kādām individuālām tiesībām uz aizstāvību, un Komisija ir norādījusi pārlicinošus iemeslus, kas liek secināt, ka *Fliesen-Zentrum* nevar iegūt šādas tiesības no pusēm, kas piedalījušās procesā.

113. Tādēļ pamatlietas un šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā jautājums ir par to, vai pamatojums bija atbilstošs vispārpiemērojamam tiesību aktam. Citiem vārdiem sakot, vai tas bija pietiekams, lai ieinteresētās personas (izņemot personas, kuras tas skar tieši un individuāli) saprastu iestāžu izmantoto argumentāciju un lai Tiesa varētu īstenot savas pārbaudes pilnvaras? Vai šim nolūkam bija nepieciešams izklāstīt informāciju par veiktajām korekcijām, lai ņemtu vērā atšķirības, kas ietekmē kvalitāti, tirdzniecības īpašības un izmaksu atšķirības?

49 — Spriedums *Timex/Padome* un Komisija (264/82, EU:C:1985:119, 24. un 30. punkts).

114. Visa informācija, kas pieejama Tiesai vai pusēm, kuras vispār skar antidempinga maksājumi, ir ietverta pagaidu regulas preambulas 61. apsvērumā, uz ko ir atsauce galīgās regulas preambulas 77., 86. un 87. apsvērumā un kas skan šādi: “Normālā vērtība tika koriģēta, ņemot vērā īpašību atšķirības (galvenokārt sakarā ar oriģinālā aprīkojuma ražotāju zīmoliem) un ņemot vērā dažu ražojuma veidu, kurus neražoja analogās valsts ražotājs, kvalitātes atšķirības (neporcelāna flīzēm ir zemākas cenas). Turpmākas korekcijas vajadzības gadījumā tika veiktas attiecībā uz jūras transporta, apdrošināšanas, pārkraušanas un papildu izmaksām, iepakojuma un kredīta izmaksām, maksājumiem par banku pakalpojumiem un komisijas maksām visos gadījumos, kad šīs izmaksas bija pieņemamas, precīzas un pamatotas ar pārbaudītiem pierādījumiem”.

115. Man šķiet, ka šādam paziņojumam principā jābūt pietiekamam skaidrojumam par vispārpiemērojamu aktu. Tajā tiek norādīts veiktās korekcijas veids un, vismaz netieši, virziens, kādā skaitļi tika koriģēti – proti, uz leju.

116. Protams, bez patiesiem skaitļiem tikai netieši skartai personai (piemēram, importētājam *Fliesen-Zentrum* situācijā) vai Tiesai nav iespējams pārbaudīt precīzus aprēķinus. Turklāt, runājot par *Fliesen-Zentrum* (un keramikas flīžu tirdzniecību kopumā), šķiet pamatoti pieņemt, ka šiem skaitļiem ir jāpaliek konfidencialiem.

117. Ja būtu konkrēti pierādījumi, ka korekcijas netika veiktas pareizi, tad Tiesa varētu paredzēt, vai lūgt uzrādīt skaitļus un tos pārbaudīt. Un vēlreiz, atbilstoši pašreizējai reglamenta redakcijai jāiesaka būt uzmanīgiem šajā sakarā.

118. Tomēr nav tādu konkrētu pierādījumu, un, tā kā to nav un ņemot vērā *Fliesen-Zentrum* statusu antidempinga procedūrā kopumā, šķiet, pašlaik nav nekāda iemesla Tiesai pieprasīt papildu informāciju par šīm korekcijām. *Fliesen-Zentrum*, tāpat kā jebkurai citai netieši skartai personai, principā jābūt apmierinātai ar pamatojumu, kas atbilst prasībām vispārpiemērojamam tiesību aktam. Tāpēc tas, ka *Fliesen-Zentrum* ierosina tiesvedību valsts tiesā, kā rezultātā Tiesai tiek izteikts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, nevar dot tai tiesības pieprasīt, lai Tiesa šajā kontekstā pārbaudītu informāciju, kas varētu būt pieejama Vispārējai tiesai atšķirīgā kontekstā, kad kvalificēta persona, kuru tieši skar antidempinga pasākums, ir cēlusi tiešo prasību.

119. Tātad, lai gan vēl var būt dažas neskaidrības par to, cik detalizēti precīzi aprēķināta normālā vērtība, pamatojoties uz attiecīgā ASV ražotāja skaitļiem, kas varētu būt būtiski saistībā ar kvalificētas personas Vispārējā tiesā tieši celtu prasību, man nešķiet, ka šīs jomas ir tādas, lai šī jautājuma uzdošanas īpašajā procesuālajā kontekstā Tiesa pamatoti konstatētu, ka apstrīdētā regula ir spēkā neesoša.

Atlase

Antidempinga regulas

Pagaidu regula

120. Ķīnas un Savienības ražotāju atlase saskaņā ar pamatregulas 17. pantu tika izskaidrota [pamatregulas] preambulas 4.–13. apsvērumā. Preambulas 4. apsvērumā ir konstatēts, ka visi zināmie Ķīnas ražotāji eksportētāji, importētāji un Savienības ražotāji tika aicināti sazināties ar Komisiju un sniegt pamatinformāciju par savu darbību saistībā ar attiecīgo ražojumu izmeklēšanas laika posmā. Preambulā turpināts:

“2.1. Ķīnas ražotāju eksportētāju atlase

- (5) Atbildot uz minēto aicinājumu, tika saņemtas 105 derīgas atbildes no ražotājiem eksportētājiem ĶTR, aptverot 47 % no importa izmeklēšanas periodā [..].
- (6) Saskaņā ar pamatregulas 17. panta 1. punktu Komisija izveidoja ražotāju eksportētāju izlasi, ņemot vērā vislielāko reprezentatīvo attiecīgā ražojuma eksporta apjomu uz Savienību, kuru paredzētajā termiņā iespējams pienācīgi pārbaudīt. Izveidotajā izlasē bija trīs grupas ar 10 atsevišķiem ražotājiem, kuri aptvēra 14,4 % no kopējā eksporta apjoma no ĶTR uz Savienību un 31,3 % no visu eksportētāju, kuri sadarbojās, eksporta apjoma izmeklēšanas periodā (“IP”). Saskaņā ar pamatregulas 17. panta 2. punktu notika apspriešanās ar attiecīgajām personām un ĶTR iestādēm par izlases veidošanu. Par ierosināto izlasi tika saņemta virkne piezīmju. Par atbilstošām uzskatītās piezīmes tika ņemtas vērā galīgās izlases izveidē.

2.2. Savienības ražotāju atlase

- (7) [CET] Komisijai nosūtītā vēstulē apstiprināja, ka visi sūdzību iesniegušie uzņēmumi ir piekrituši tam, ka to kandidatūras izskata iekļaušanai izlasē. Ieskaitot citus uzņēmumus, kas pieteicās, Komisijai tādējādi bija informācija no 73 Savienības ražotājiem.
- (8) Atlasē tika ņemta vērā keramikas flīžu nozares lielā sadrumstalotība. Lai nodrošinātu to, ka lielo uzņēmumu rezultāti nav noteicošie kaitējuma analizē un ka tiek pienācīgi atspoguļots stāvoklis mazajos uzņēmumos, kuri kopā pārstāv lielāko Savienības produkcijas daļu, tika nolemts, ka izlasē jābūt pārstāvētiem visiem nozares segmentiem, t.i., mazajiem, vidējiem un lielajiem uzņēmumiem.
- (9) Pamatojoties uz gada produkcijas apjomu, tika nodalīti trīs šādi segmenti:
 - 1. segments: lielle uzņēmumi – produkcija pārsniedz 10 miljonus m²,
 - 2. segments: vidējie uzņēmumi – produkcija no 5 līdz 10 miljoniem m²,
 - 3. segments: mazie uzņēmumi – produkcija nepārsniedz 5 miljonus m².
- (10) Analizējot mikroekonomiskos rādītājus, konkrētajā segmentā atlasīto uzņēmumu rezultāti tika svērti atbilstoši konkrētā segmenta proporcionālajai daļai kopējā Savienības produkcijas apjomā (izmantojot katra segmenta īpatsvaru kopējā keramikas flīžu nozarē). Saskaņā ar izmeklēšanā savākto informāciju 1. un 2. segmentā iekļautie ražotāji katrs aptver apmēram ceturto daļu no kopējās Savienības produkcijas, bet 3. segmentā iekļautie ražotāji – apmēram pusi no kopējās

Savienības produkcijas. Mazo uzņēmumu segmentā ietilpst vairāk nekā 350 uzņēmumu. Vairāk nekā 40 uzņēmumi ietilpst vidējo uzņēmumu segmentā, bet vairāk nekā 20 – lielo uzņēmumu segmentā.

- (11) Tika atlasīti desmit uzņēmumi. Tie ir lielākie uzņēmumi katrā no trim segmentiem, ņemot vērā pārdošanas apjomu, produkcijas apjomu un ģeogrāfisko atrašanās vietu. Viens atlasītais uzņēmums ietilpst lielo uzņēmumu segmentā, četri ietilpst vidējo uzņēmumu segmentā, bet pieci – mazo uzņēmumu segmentā. Atlasītie uzņēmumi atrodas sešās dalībvalstīs (Itālijā, Spānijā, Polijā, Portugālē, Vācijā un Francijā), kuras kopā aptver vairāk nekā 90 % no Savienības kopējās produkcijas. Šī izlase aptver 24 % no ražotāju, kuri sadarbojās, kopējās produkcijas un 7 % no Savienības kopējās produkcijas.
- (12) Izmeklēšanas laikā viens atlasītais uzņēmums no Polijas nolēma neturpināt sadarbību ar izmeklēšanu. Komisija nespēja panākt sadarbošanos no citiem Polijā esošiem ražotājiem.
- (13) Neraugoties uz minētā Polijas ražotāja rīcību, izlase joprojām bija ļoti reprezentatīva saskaņā ar visiem 8. un 10. apsvērumā minētajiem kritērijiem. Tādējādi tika nolemts, ka procedūru var turpināt ar izlasē esošiem deviņiem ražotājiem no piecām dalībvalstīm.”

Galīgā regula

121. Atlase aplūkota preambulas 9.–33. apsvērumā. Preambulas 9.–12. apsvērumā ir noraidīts iebildums par diviem Ķīnas ražotājiem eksportētājiem, kam nav nozīmes šajā lietā. 13. apsvērumā ir secināts: “Tā kā citas piezīmes nav saņemtas, ar šo tiek apstiprināts pagaidu regulas 5. un 6. apsvērumš.”

122. Par šajā lietā būtiskajiem jautājumiem preambulas 16.–33. apsvērumā ir konstatēts:

- “(16) Viena no ieinteresētajām personām apgalvoja, ka Savienības ražošanas nozares iedalīšana dažādos segmentos un atlases ģeogrāfiskais aptvērumš nozīmē, ka tas nav statistiski derīgs. Šajā ziņā jāatgādina, ka Savienības keramikas flīžu ražošanas nozare ir ļoti sadrumstalota – tajā darbojas vairāk nekā 500 ražotāju. Tika arī secināts, ka ražošanas nozare ir pārstāvēta visos trīs tās segmentos, t.i., lielo, vidējo un mazo uzņēmumu segmentā. Lai nodrošinātu to, ka lielo uzņēmumu rezultāti nav noteicošie kaitējuma analizē un ka tiek pienācīgi atspoguļots stāvoklis mazajos uzņēmumos, kas kopā pārstāv lielāko Savienības produkcijas daļu, tika nolemts, ka izlasē vajadzētu būt pārstāvētiem visiem nozares segmentiem (t.i., mazajiem, vidējiem un lielajiem uzņēmumiem). Katrā no segmentiem tika izvēlēti vislielākie uzņēmumi ar nosacījumu, ka tiek nodrošināta ģeogrāfiskā reprezentatīvitāte.
- (17) Viena ieinteresētā persona arī apgalvoja, ka Komisija nav pierādījusi, ka pēc tam, kad no atlasīto uzņēmumu saraksta tika svītrots Polijas ražotājs, izlase joprojām ir reprezentatīva, un arī norādīja, ka izlase jebkurā gadījumā ir nepietiekami reprezentatīva no Savienības tirgū notiekošās pārdošanas apjomu viedokļa.
- (18) Ir tiesa, ka viens Polijas ražotājs nolēma pārtraukt sadarbību un tāpēc tas bija jāizslēdz no izlases. Tomēr izlasei, lai tā būtu reprezentatīva, nav katrā ziņā jāatspoguļo ražotāju dalībvalstu precīzs ģeogrāfiskais sadalījums un īpatsvars. Tā kā ģeogrāfiskais sadalījums ir tikai viens no faktoriem, kas jāņem vērā, lai nodrošinātu reprezentatīvitāti, šāda pieeja būtu praktiski neiespējama no administratīvā viedokļa. Ir pietiekami, ka izlase kopumā atspoguļo lielāko iesaistīto ražotājvalstu īpatsvaru. Vērtējot pēc šā kritērija, tika secināts, ka Polijas uzņēmuma izslēgšana no izlases neietekmē izlases vispārējo reprezentatīvitāti. Pamatojoties uz minēto, tiek apstiprināts, ka Savienības ražotāju izlase bija pietiekami reprezentatīva pamatregulas 17. panta nozīmē.

- (19) Attiecībā uz apgalvojumu par izlases vispārējo reprezentativitāti jāatgādina, ka Savienības ražošanas nozares lielās sadrumstalotības dēļ ir nenovēršami, ka izlasē iekļautie uzņēmumi pārstāv salīdzinoši nelielu daļu no Savienības produkcijas kopējā apjoma. Jebkurā gadījumā pamatregulas 17. pantā ir noteikts, ka izmeklēšanu var ierobežot vai nu līdz statistiski derīgai izlasei, vai arī līdz vislielākajam pārstāvēto preču, pārdošanas vai eksporta apjomam, kādu ir iespējams pieņemt izpētīt, tomēr minētajā pantā nav noteikts konkrēts šāda reprezentatīvā apjoma līmeņa sliekšnis. Ņemot vērā iepriekš minēto, tiek apstiprināts, ka atlasīto paraugu izlase bija reprezentatīva pamatregulas 17. panta nozīmē.
- (20) Viena ieinteresētā persona apgalvoja, ka Komisija izlasē nav iekļāvusi Savienības ražotājus, kas piedāvā zemas pārdošanas cenas un atrodas tādās valstīs kā Polija un Čehija, tāpēc šādi veidota izlase nav reprezentatīva attiecībā uz Savienības ražotāju vidējām pārdošanas cenām.
- (21) Atbildot uz minēto apgalvojumu, Komisija konstatēja, ka izlasē iekļauto Savienības ražošanas nozares pārstāvju vidējās pārdošanas cenas ir tādā pašā diapazonā kā vidējās pārdošanas cenas, kas ietvertas publiski pieejamā statistikā. Jebkurā gadījumā, kā paskaidrots 125. apsvērumā, izmeklēšanā tika pierādīts, ka, pat ņemot vērā publiski pieejamās cenas attiecībā uz minētajām valstīm, galīgie konstatējumi būtiski nemainītos.
- (22) Vairākas personas iesniedza piezīmes par metodoloģiju, kas izmantota Savienības ražošanas nozares pārstāvju atlasei, salīdzinājumā ar Ķīnas eksportētāju atlasī, kura veikta, pamatojoties tikai uz eksporta apjomu.
- (23) Attiecībā uz atšķirīgo metodoloģiju, kas izmantota Savienības ražotāju atlasei, no vienas puses, un Ķīnas ražotāju eksportētāju parauga atlasei, no otras puses, būtu jānorāda, ka metodoloģija tika izmantota saskaņā ar atlases uzdevuma mērķiem. Attiecībā uz Savienības ražošanas nozari Komisijai bija jānovērtē stāvoklis visā nozarē, un tāpēc tika izvēlēti kritēriji, kas nodrošinātu maksimālu visas nozares reprezentativitāti. Attiecībā uz Ķīnas ražotājiem eksportētājiem tika uzskatīts par atbilstošu izvēlēties atlasī pēc vislielākā attiecīgā ražojuma eksporta apjoma, un tāpēc tika atlasīti vislielākie eksportētāji. Tāpat būtu jānorāda, ka pamatregulas 17. pants neparedz pienākumu abus paraugus atlasīt pēc vienādiem kritērijiem. Turklāt šajā gadījumā pirms Ķīnas ražotāju eksportētāju atlases pabeigšanas sadarbībā iesaistītajām personām Ķīnā, kā arī Ķīnas iestādēm tika dota iespēja iesniegt piezīmes par ierosināto atlasī. Tika saņemtas piezīmes par atlases sastāvu, bet ne par tās reprezentativitāti.
- (24) Pēc galīgās informācijas paziņošanas kāda importētāju apvienība apgalvoja, ka pamatregulas 17. pants ir jāsaprot tā, ka Savienības ražotāju un ražotāju eksportētāju atlase būtu jāveic pēc vieniem un tiem pašiem kritērijiem. Vairākas Ķīnas ieinteresētās personas pēc galīgās informācijas paziņošanas turpināja apgalvot, ka attiecīgo atlasī veidošanā ir notikusi diskriminācija starp Ķīnas ražotājiem eksportētājiem un Savienības ražotājiem.
- (25) Atbildot uz apgalvojumu, kas tika izvirzīts pēc galīgās informācijas paziņošanas, proti, ka Savienības ražotāju un ražotāju eksportētāju atlasē būtu jāpiemēro vieni un tie paši kritēriji, 23. apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ tiek uzskatīts, ka šo atlasī ir pieļaujams veikt pēc atšķirīgiem kritērijiem. Šādos apstākļos šis apgalvojums tiek noraidīts.
- (26) Attiecībā uz faktu, ka netika saņemtas piezīmes par atlases reprezentativitāti, kā minēts 23. apsvērumā, šīs personas apgalvoja, ka atlases laikā Ķīnas ieinteresētās personas nebija informētas, ka atlases veidošanai tika izmantoti atšķirīgi kritēriji, un tāpēc tās nevarēja iesniegt piezīmes par šo faktu.

[..]

- (28) Pēc galīgās informācijas paziņošanas viena ieinteresētā persona apgalvoja, ka, ņemot vērā atšķirīgus segmentus, veicot atlasī, Komisija ir pārkāpusi pamatregulas 4. panta 1. punktu, kas nosaka, ka analīze būtu jāveic par Savienības ražošanas nozari kopumā, nevis par atsevišķām uzņēmumu grupām vai veidiem.
- (29) Apgalvojumam, ka atlases iedalīšana trīs segmentos ir pretrunā pamatregulas 4. panta 1. punktam, nevar piekrist. Kā var secināt no 23. apsvēruma, izveidotajā atlasē bija pārstāvēta visa Savienības ražošanas nozare, nevis tikai atsevišķa uzņēmumu grupa, kā to apgalvo attiecīgā persona. Turklāt pamatregulas 17. panta 1. punkts jo īpaši atļauj veikt atlasī, lai noteiktu kaitējumu. Tāpēc šis apgalvojums bija nepamatots un tika noraidīts.
- (30) Pēc galīgās informācijas paziņošanas tā pati ieinteresētā persona apstrīdēja faktu, ka atlases veikšanā ir ņemts vērā ģeogrāfiskais sadalījums, apgalvojot, ka Savienība ir vienots tirgus un ka saskaņā ar 17. panta 1. punktu atlasī var veikt, tikai pamatojoties uz vislielāko pārstāvēto apjomu.
- (31) Attiecībā uz apgalvojumu par ģeogrāfiskā sadalījuma kritērija izmantošanu jānorāda, ka šī nozare ir sadrumstalota nozare un ka, lai novērtētu izvēlēto uzņēmumu reprezentatīvātī, izmanto ražotāju ģeogrāfisko sadalījumu pa dalībvalstīm, lai atspoguļotu dažādās situācijas, kādas var būt Savienībā. Atlase aptver dalībvalstis, kurās saražo apmēram 90 % no Savienības produkcijas; pēc Polijas uzņēmuma izslēgšanas šis rādītājs joprojām saglabājās augsts, proti, apmēram 80 %. Tādējādi Komisijas izmantotā metodoloģija nodrošināja, ka atlasē tiek pārstāvēta Savienības ražošanas nozare kopumā un ka tā atbilst pamatregulas 17. panta 1. punktam. Tāpēc apgalvojums tika noraidīts.
- (32) Pēc galīgās informācijas paziņošanas viena ieinteresētā persona apgalvoja, ka Savienības ražotāju atlasē ir izvēlēti tikai vidējie un mazie uzņēmumi, kam esot augstākas izmaksas un cenas nekā lielajiem Ķīnas uzņēmumiem.
- (33) Šis arguments netika pamatots ar pierādījumiem. Jānorāda, ka atlasē tika iekļauti uzņēmumi no visiem segmentiem. Turklāt izmaksas var ietekmēt arī citi faktori, nevis tikai uzņēmuma lielums, piemēram, izejvielu izmaksas, nolietojums vai jaudas izmantojums.”

123. Preambulas 125. un 126. apsvērums arī ir būtiski šajā jautājumā:

- “(125) Viena ieinteresētā persona, kā jau minēts 20. apsvērumā, apstrīdēja pagaidu regulas 96.–99. apsvērumā izdarītos secinājumus par Savienības ražošanas nozares pārdošanas cenām, apgalvojot, ka Komisija, nosakot vienības cenu Savienībā, nav ņēmusi vērā ražotājus Polijā un Čehijā un ka secinājumi neatbilst faktiskajiem publiskajiem datiem.
- (126) Attiecībā uz šo apgalvojumu tika veikta simulācija, iekļaujot pārdošanas cenas, kas reģistrētas Polijā, kuras produkcijas apjoms veido apmēram 10 % no kopējās produkcijas Savienībā. Simulācija netika veikta attiecībā uz Čehiju, kuras produkcija veido mazāk nekā 3 % no kopējās produkcijas Savienībā. Simulācijā tika pierādīts, ka, pat ņemot vērā Polijas cenas, galīgie konstatējumi būtiski nemainās. Visbeidzot, lai nodrošinātu salīdzināmību ar Ķīnas pārdošanas cenām, Komisija atbilstoši savai metodoloģijai aprēķināja Savienības ražošanas nozares pārdošanas cenas pēc tam, kad tika veiktas attiecīgas korekcijas, lai iegūtu cenas, kas tika piemērotas pirmajam neatkarīgajam pircējam.”

Jautājumi un apsvērumi

124. *Iesniedzējtiesa* atzīmē, ka cenu samazinājuma līmeņa noteikšanai Komisija izmantoja atlasī, kas atļauta Pamatregulas 17. panta 1. punktā, “kad ir daudz sūdzību iesniedzēju, eksportētāju vai importētāju, preču vai darījumu veidu”. Var tikt izmantotas divu veidu atlases: “ar pieņemamu pušu, produktu vai darījumu skaitu, ko nosaka, veicot statistiski derīgu atlasī, pamatojoties uz atlases laikā pieejamo informāciju”, vai “ar vislielāko pārstāvēto preču, pārdošanas vai eksporta apjomu, kādu ir iespējams pieņemt izpētīt atvēlētajā laikā”. Ir skaidrs, ka pirmais veids tika izmantots, lai noteiktu Savienības ražotāju cenas, bet otrs veids – lai noteiktu Ķīnas ražotāju cenas. *Iesniedzējtiesa* uzdod jautājumu, vai šāda pieeja ir likumīga, jo tādēļ atlase notikusi būtībā no daudziem mazākiem Savienības ražotājiem (kas pārstāv tikai 7 % no Savienības ražošanas apjoma) un nedaudziem lielākiem Ķīnas ražotājiem (14,4 % no Ķīnas ražošanas apjoma), kaut gan abi tirgi ir ļoti sadrumstaloti un lielākoties sastāv no MVU. Tādējādi atlases varētu nebūt salīdzināmas, kas radītu šaubas par noteikšanas objektivitāti. Turklāt visi atlasītie Savienības ražotāji bija no rietumu dalībvalstīm, kur cenas ir augstākas, bet nebija neviena ražotāja no dalībvalstīm, kurās cenas ir zemākas. Tādēļ nav skaidrs, vai konstatētie cenu samazinājuma līmeņi (43,2–55,7 % saskaņā ar galīgās regulas preambulas 113. apsvērumu) tika noteikti precīzi un objektīvi.

125. *Fliesen-Zentrum* atkal izsaka galvenokārt tos pašus apsvērumus, tomēr sīkāk, akcentējot nepieciešamību šīs divas atlases izveidot salīdzināmā veidā. Turklāt saskaņā ar minimālajām prasībām izmeklēšanas uzsākšanai Savienības atlases reprezentativitātē jāietver vismaz 25 % Savienības ražotāju⁵⁰. Tas, kā Komisija nesalīdzināja līdzīgu ar līdzīgu, esot vienlīdzīgas attieksmes principa, objektivitātes prasību pamatregulas 3. panta 2. punktā un vismazākā maksājuma noteikuma šīs pašas regulas 9. panta 4. punktā pārkāpums. Turklāt tādas izlases izmantošana, kas pārstāv tikai 7 % un 14,4 % no attiecīgajiem tirgiem, neatbilst vajadzīgajai reprezentativitātes pakāpei.

126. Vispirms *Padome* uzskata, ka Savienības ražošanas nozarei nodarītais kaitējums tika izvērtēts, pamatojoties uz makroekonomikas un mikroekonomikas datiem no, attiecīgi, visas nozares un atlasītajiem Savienības ražotājiem; to nevarēja ietekmēt Ķīnas atlases sastāvs. Otrkārt, Savienības atlasē tika ņemta vērā nozares sadrumstalotība. Atlasē netika iekļauti Polijas vai Čehijas ražotāji, jo Polijas ražotājs pārtrauca sadarbību, bet Čehijā tiek ražots mazāk nekā 3 % no Savienības ražošanas apjoma, tomēr Komisija modelēšanā iekļāva arī Polijas cenas un konstatēja, ka tās maz ko maina. Treškārt, *Fliesen-Zentrum* procesa laikā neizteica nekādus apsvērumus par Ķīnas atlases sastāvu, un nedrīkst to darīt tagad prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā. Katrā ziņā atšķirīgas metodes izmantošana Ķīnas atlasē ietilpst iestāžu novērtējuma brīvībai un šajā gadījumā nodrošināja maksimālu reprezentativitāti katrā no grupām. Visbeidzot, noteiktie antidempinga maksājumi katrā ziņā bija mazāki nekā konstatētās dempinga starpības.

127. *Komisija* norāda, ka nav pareizi uzskatīt, ka abu atlasu mērķis ir vienkārši noteikt cenu samazināšanas līmeni. Savienības atlasē noder arī plaša makroekonomisko datu loka apkopošanai, kam jāaptver visas Savienības ražotāju kategorijas, lai atklātu jebkādas novirzes atbilstoši ģeogrāfiskajiem apstākļiem vai lielumam, ievērojot to, ka eksportētāju izlases mērķis ir atskaitīties par pēc iespējas lielāku daļu no Savienības importa, lai nodrošinātu, ka cenas ir iespējami tuvas faktiskajiem vidējiem datiem. Tādēļ abu metožu izmantošana ir pilnībā attaisnota, ar to netiek pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips un tā neliek apšaubīt analīzes objektivitāti. Savienības izlasē nav ražotāju no Austrumeiropas, jo iestādēm nav līdzekļu, lai pieprasītu sadarbīties, un lielākie Polijas ražotāji nesadarbojas. Katrā ziņā Rietumeiropas īpatsvars Savienības ražošanas apjomā ir 80 %, bet publiski pieejamie dati no Polijas un Čehijas parādīja, ka to iekļaušana maz ko mainītu.

50 — Pamatregulas 5. panta 4. punktā nav atļauts uzsākt izmeklēšanu, pamatojoties uz sūdzību, ko iesniedz ražotāji, kas saražo mazāk nekā 25 % no Savienības ražošanas apjoma. *Fliesen-Zentrum* atsaucas uz konkrētiem gadījumiem, kādos 40–50 % no Savienības ražošanas apjoma tika uzskatīts par pietiekamu izlasei.

128. Par iespēju, ka mazāku maksājumu varētu noteikt, ja pārdošanas par samazinātu cenu starpība būtu noteikta ar atšķirīgu pamatu, Komisija apgalvo, ka apstrīdētā regula ir izstrādāta angļu valodā un ka termins “underselling margin” (starpība starp dempinga cenām un mērķa cenām Savienības ražošanā – “Zielunterbietungsspanne” vācu valodā un “marge de sous-cotation des prix indicatifs” franču valodā, kas līdzvērtīga “kaitējuma starpībai”) bija nepareizi pārtulkots⁵¹ vācu valodā (un franču valodā), it kā tā būtu “cenu samazinājuma starpība” (atšķirība starp dempinga cenām un faktiskajām cenām Savienības ražošanā, ko jau skārusi dempinga ietekme – “Preisunterbietungsspanne” vācu valodā un “marge de sous-cotation des prix” franču valodā).

Vērtējums

129. Galvenais jautājums šeit ir par to, vai tad, kad iestādes konstatēja, ka “imports par dempinga cenām ir piedāvājis ievērojami zemāku cenu salīdzinājumā ar līdzīgas preces cenu [Savienības] ražošanā” (pamatregulas 3. panta 3. punkts), to veiktā salīdzināšana nebija likumīga, jo viena no divām atlases metodēm, kas atļautas saskaņā ar pamatregulas 17. panta 1. punktu, tika izmantota, lai izvērtētu Ķīnas cenas, bet otra tika izmantota, lai izvērtētu Savienības cenas. Pakārtoti jautājumi ir par to, vai Savienības atlasē bija nepieciešams iekļaut vienu vai vairākus ražotājus no Austrumeiropas dalībvalstīm, kurās cenas tiek uzskatītas par zemākām, un vai Savienības atlase bija pietiekami reprezentatīva. Ja kāda no šiem faktoriem dēļ ir pārāk augstu vērtēts cenu samazinājuma līmenis, tad rodas jautājums, vai tādēļ vajadzētu piemērot mazāka maksājuma noteikumu pamatregulas 9. pantā 4. punktā.

130. Vispirms apskatot pakārtotos jautājumus, manuprāt, gan pagaidu, gan galīgajā regulā, kā arī iestāžu apsvērumos ir norādīti pamatoti un saskanīgi iemesli, kādēļ nav iekļauti Polijas un Čehijas ražotāji. Izvēle par ražotāju atlasī, manuprāt, tiešām ietilpst iestāžu plašajā novērtējuma brīvībā, izvērtējot sarežģītu ekonomisko situāciju, un tās nevar vainot par to, ka Polijas ražotāji beidza sadarboties izmeklēšanas gaitā, vai par citu ražotāju nesadarbošanos. Turklāt tika veiktas pārbaudes, lai pārbaudītu, vai Austrumeiropas (īpaši Polijas) ražotāju datu neesamībai nebija nozīmīga ietekme uz rezultātiem.

131. Par reprezentatīvāti, manuprāt, nav pamatots *Fliesen-Zentrum* apgalvojums, ka Savienības izlasē jāiekļauj vismaz 25 % no Savienības ražošanas apjoma. Pamatregulas 5. panta 4. punkts neattiecas uz izlašu reprezentatīvāti, un nevienā no tās minētajiem gadījumiem netiek pamatots tās apgalvojums.

132. Tagad pievēršoties galvenajam jautājumam, vispirms atzīmēšu, ka pamatregulas 17. panta 1. punktā nav ietverta skaidri izteikta prasība izveidot dažādas atlases ar tieši salīdzināmu pamatu. Tāpat man šķiet, ka to nevar interpretēt tā, it kā tajā būtu ietverta netieša šāda veida prasība, aptverot gadījumus, “kad ir daudz sūdzību iesniedzēju, eksportētāju vai importētāju, preču vai darījumu veidu” un ierobežojumu ar “pieņemamu pušu, produktu vai darījumu skaitu”. Iekļautās kategorijas pašas par sevi nevar vienmēr būt salīdzināmas, tātad bieži nebūs iespējas salīdzināt atlases metodes.

133. Turklāt no pamatregulas 17. panta 2. punkta ir skaidrs, ka pušu, produktu vai darījumu veidu galīgo atlasī veic Komisija. Manuprāt, iestādes ir sniegušas pietiekamu pamatojumu izvēlētajam darbības veidam. Runājot par Ķīnas eksporta cenām, vissvarīgākais uzdevums bija panākt iespējami labāko saskaņošanu ar precīzu vidējo cenu, un šim nolūkam bija loģiski izvēlēties eksportētājus, kuriem bija vislielākais pārdošanas apjoma īpatsvars. Tomēr Savienības ražošanas pārbaudei izlases veidā bija jābūt piemērotai vairākiem dažādiem mērķiem, tāpēc to nevarēja ierobežot tikai ar lielākajiem ražotājiem.

51 — Jo īpaši galīgās regulas preambulas 198. apsvērumā: “Jaņem vērā arī, ka *cenu samazinājuma starpība ir lielāka nekā iepriekš 88.–93. apsvērumā konstatētā dempinga starpība*, un *tāpēc dempinga starpība būtu jāizmanto par pamatu maksājuma līmeņa noteikšanai saskaņā ar mazākā maksājuma noteikumu.*” (Izcēlums pievienots).

134. To ņemot vērā, ir tiesa, ka kaitējuma noteikšanā jāiekļauj importa par dempinga cenām apjoma, tā ietekmes uz cenām Savienības tirgū un ietekmes uz Savienības ražošanu “objektīva pārbaude” (pamatregulas 3. panta 2. punkts), kā arī atlasei jābūt “statistiski derīgai” (17. panta 1. punkts).

135. Šajā ziņā, šķiet, jāatzīst par vismaz ticamu, ka ar Ķīnai izmantoto metodi (lielākais apjoms un tādējādi lielākie ražotāji) varētu tikt uzrādīta zemāka cena nekā tad, ja izlasē būtu iekļauts lielāks skaits mazāku ražotāju; lielāki ražotāji var gūt labumu no apjomradītiem ietaupījumiem un tādējādi pārdot par zemākām cenām. Un pretēji, tā paša iemesla dēļ Savienībai izmantotās metodes dēļ varētu tikt iegūta augstāka cena. Šajā gadījumā konstatētais cenu samazinājuma līmenis varētu būt lielāks nekā tad, ja abi paraugi būtu atlasīti, izmantojot to pašu metodi. (Tas pats attiektos uz mērķa cenu samazinājumu, pamatojoties uz datiem no tiem pašiem avotiem, tādēļ Komisijas argumenti par terminoloģiju un tulkošanu šajā sakarā nešķiet īpaši būtiski.)

136. Tomēr šīs iespējas nekādā ziņā nav drošas, un Tiesai nav iesniegti nekādi detalizēti skaitļi vai aprēķini, kas padarītu tās īpaši ticamas. Cita vienlīdz ticama iespēja ir tāda, ka Ķīnas eksporta cenas vairāk noteica konkurences apstākļi importa tirgū nekā ražotāja lielums vai ražīgums, tādēļ cita Ķīnas eksportētāju atlases metode nebūtu mainījusi rezultātu⁵². Tāpēc bez pamatojuma nav iespējams pieņemt, ka cenu samazinājuma vai mērķa cenu samazinājuma līmenis būtu ievērojami atšķirīgs, ja to pašu metodi izmantotu abām atlasēm.

137. Līdz ar to neredzu iemeslu uzskatīt, ka cenu samazinājuma izvērtēšana apstrīdētajā regulā jebkādā veidā kļuva nelikumīga divu dažādu atlases metožu izvēles dēļ vai ka pastāvēja jebkāda neatbilstība mazākā maksājuma noteikumam pamatregulas 9. panta 4. punktā.

Secinājumi

138. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Tiesai *Finanzgericht München* būtu jāatbild tā, ka Padomes 2011. gada 12. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 917/2011, ar ko nosaka galīgu antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, kurš noteikts Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes keramikas flīžu importam, nav spēkā neesoša kāda no tās lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādītajiem pamatiem dēļ.

52 — Eurostat skaitļi, kas uzrādīti lietā C-569/13 *Bricmate*, šķiet, norāda uz to, ka visā izmeklēšanā aplūkotajā periodā no Ķīnas importēto keramikas flīžu cenas Vācijā bija ievērojami un konsekventi augstākas nekā Apvienotajā Karalistē, lai gan šajās divās dalībvalstīs ievestie apjomi bija aptuveni līdzīgi. Tomēr cenas par (mazāka apjoma) importu Latvijā un Rumānijā pastāvīgi bija pat vēl daudz zemākas.